

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 26.1.2000
KOM(2000)26 endelig

Økonomisk reform: Rapport om Fællesskabets produkt- og kapitalmarkeder

(Forelagt af Kommissionen)

INDHOLD

I. INDLEDNING	7
II. VURDERING AF DEN GENERELLE MARKEDSEFFEKTIVITET.....	9
A. MARKEDSEFFEKTIVITET: INTEGRATION ER STADIG EN VÆSENTLIG FAKTOR TIL FORBEDRING AF MARKEDSEFFEKTIVITETEN	9
1. <i>Økonomisk integration: kapitalmarkederne halter stadig efter produktmarkederne</i>	9
- <u>Produktmarkeder: handel og direkte investeringer i udlandet</u>	9
- <u>Kapitalmarkeder</u>	10
2. <i>Det er nødvendigt at fremme innovation og kreativitet for at forbedre den økonomiske effektivitet og konkurrenceevne</i>	11
B. MARKEDSEFFEKTIVITET: INTEGRATIONENS INDVIRKNING PÅ DEN SOCIALE SAMHØRIGHED OG FORBRUGERNE	12
1. <i>Den øgede integration har været gunstig for den økonomiske og sociale samhørighed</i>	12
2. <i>Integrationens indvirkning på detailpriserne: der er stadig muligheder for forbedringer</i>	13
III. OBSERVERING AF HORIZONTALT SPØRGSMÅL	14
A. FORBEDRING AF ERHVERVSKLIMAET	14
1. <i>Iværksætterinitiativer og forenkling af lovgivningen</i>	14
2. <i>Resterende tekniske handelshindringer</i>	16
B. FORBEDRING AF MARKEDERNES VIRKEMÅDE	17
1. <i>Statsstøtte</i>	17
2. <i>Kontrakter med det offentlige</i>	18
3. <i>Beskatning</i>	19

IV.	FREMME AF EN ØKONOMISK REFORM I DET INDRE MARKED FOR TJENESTEYDELSER	21
A.	ÅBNING OG INTEGRATION AF MARKEDER FOR TJENESTEYDELSER	20
	<i>1. Offentlig forsyningsvirksomhed</i>	<i>20</i>
	<i>2. Finansielle tjenesteydelser</i>	<i>23</i>
B.	FORBEDRING AF REGLERNE FOR TJENESTEYDELSER	24
	<i>1. E-handel</i>	<i>24</i>
	<i>2. Handelserhvervene</i>	<i>25</i>
V.	KONKLUSIONER	26

Resumé

Dette er Kommissionens anden rapport om produkt- og kapitalmarkederne i overensstemmelse med det mandat, den fik fra Det Europæiske Råd i Cardiff. Det Europæiske Råd opfordrede medlemsstaterne og Kommissionen til at udarbejde årsrapporter om spørgsmål inden for deres respektive områder angående reform af lovgivningen om produkt- og kapitalmarkeder. Denne proces giver nye impulser til de økonomiske reformer, idet den danner grundlag for udarbejdelsen af de overordnede retningslinjer for den økonomiske politik og Kommissionens forslag til ajourføring af de målrettede aktioner, der indgår i strategien for det indre marked. Det Europæiske Råd i Köln og Helsinki har for nylig fremhævet den økonomiske reforms betydning som fundamentet i vor beskæftigelsesstrategi og makroøkonomiske stabilitetspolitik.

Rapporten fremlægges på et vigtigt tidspunkt for EU's økonomi. Til trods for en generelt set gunstig økonomisk udvikling møder EU mange udfordringer på sin vej mod en forbedret konkurrenceevne. Fleksible, integrerede, åbne markeder er en forudsætning for bæredygtig økonomisk vækst og varig jobskabelse. Det igangværende økonomiske opsving giver gode muligheder for at gennemføre de nødvendige reformer for at udvikle dynamiske, effektive markeder, som fremmer innovationen og iværksætterånden. Reformen skal gennemføres på en måde, som tager højde for de enkelte medlemsstaters specifikke forhold.

Rapporten bidrager til den økonomiske reform på to måder:

For det første observeres og vurderes produkt- og kapitalmarkedernes virkemåde for at afdække mangler i EU-lovgivningen.

Der foretages en analyse af de seneste udviklingstendenser inden for handel, investeringer og kapitalmarkedsintegration.

- Handel er fortsat dynamoen i markedsintegrationen.
- Grænseoverskridende direkte investeringer og fusioner og overtagelser er stadig de stærkeste retningsgivere for strukturændringer i det indre marked, som forholdene er i dag. I perioden mellem 1997 og 1998 alene blev værdien af udenlandske investeringer i EU fordoblet. Værdien af de grænseoverskridende fusioner og overtagelser mellem EU-virksomheder nåede nye højder i 1998, og tendensen ser ikke ud til at flove af.
- Kapitalmarkedsintegrationen tager fart, selv om integrationen på værdipapirmarkederne langt fra er afsluttet. Elimineringen af valutakursrisikoen har ansporet institutionelle investorer til at diversificere deres investeringer, således at de nu i stigende omfang investerer i værdipapirer udstedt af selskaber i andre medlemsstater. Udstederne af værdipapirer søger at udnytte mulighederne for at skaffe kapital inden for hele EU. Investorernes risikoadfærd er ved at ændre sig, og tendensen i den gennemsnitlige kreditvurdering i EU falder drastisk. Nye finansielle produkter og markeder dukker op i EU – for eksempel er det samlede antal emissioner af internationale euro-obligationer nu næsten identisk med antallet af emissioner i US dollar. Hele denne udvikling er med til at berede vejen for likvide og moderne værdipapirmarkeder, som virksomhederne i EU kan nyde godt af. I rapporten fokuseres der imidlertid på en række lovgivningsmæssige, administrative og strukturbetingede hindringer, som fortsat opsplitter EU's værdipapirmarkeder.

Et andet konkret tegn på markedsintegrationen er detailpriskonvergensen, som fortsætter, omend langsommere end i begyndelsen af 1990'erne. Prisspredningen for det private konsum mellem EU15-landene er faldet fra 22,3% i 1990 til skønsmæssigt anslået 14,7% i 1998. Tilnærmelsen af priserne sker ikke nødvendigvis i retning mod et lavere niveau. Fjernelse af hindringerne for markedsadgang er derfor en nødvendig, men ikke tilstrækkelig forudsætning for at omsætte integrationen til øget markedseffektivitet. Fri konkurrence skal sikres gennem håndhævelse af strenge antitrustregler.

Rapporten gør også rede for den måde, hvorpå integrationen har hjulpet de fattigste regioner i Fællesskabet med at hale ind på resten af EU. Udviklingen i EU's periferi har vist, at teorien om, at effektivitet og social samhørighed er to uforenelige størrelser, ikke har holdt stik.

For det andet indeholder rapporten anvisninger om, hvilke foranstaltninger, der er nødvendige for at gennemføre den økonomiske reform

Følgende foranstaltninger skal forenkle og forbedre kvaliteten af EU's lovgivning og fjerne hindringerne for effektivt fungerende markeder:

- det anbefales medlemsstaterne at reducere den generelle økonomiske og administrative byrde ved etablering af nye virksomheder og regelmæssigt revidere de eksisterende bestemmelser med henblik på forbedring af kvaliteten
- det bør overvejes at udvide anvendelsen af den nye metode vedrørende teknisk harmonisering til også at omfatte nye sektorer
- det anbefales medlemsstaterne at sikre, at statsstøtten fortsætter den generelt faldende tendens og at gøre en yderligere indsats for at undgå sektorspecifik støtte (især ad hoc-støtte)
- hurtig gennemførelse af hele handlingsplanen for finansielle tjenesteydelser for at stimulere den økonomiske aktivitet og investeringerne og samtidig forbedre forbrugernes og investorernes tillid samt stabilisere det finansielle system
- inden for offentlig forsyningsvirksomhed vedtagelse og gennemførelse af EU-lovgivningen i fuldt omfang og streng håndhævelse af konkurrencereglerne
- indførelse af omfattende regler for fri bevægelighed for informationssamfundets tjenesteydelser og udformning af en integreret politik, der kombinerer lovbestemmelser og brancheregler med regler for forbrugerbeskyttelse, er nødvendig for at øge forbrugernes tillid
- fjernelse af de restriktioner, som hindrer reformer inden for handelssektoren.

Gennemførelsen af disse anbefalinger vil bidrage til en blomstrende iværksættervenlig økonomi, som kan omsætte den teknologiske udvikling til sociale og økonomiske fordele for hele Fællesskabet. EU og medlemsstaterne bør:

1. udnytte de aktuelle, gunstige økonomiske konjunkturer og forbedre konkurrenceevnen ved at indføre økonomiske reformer, som er forenelige med den økonomiske og sociale samhørighed og andre sociale målsætninger
2. skabe det bedst mulige konkurrencemiljø og lovgrundlag. De offentlige myndigheder har i denne forbindelse tre vigtige opgaver: 1) at sikre et højt konkurrenceniveau, således at de nødvendige strukturændringer reelt forbedrer konkurrenceevnen og øger forbrugernes fordele 2) efterprøve og om nødvendigt tilpasse de eksisterende regler, således at der

etableres en enkel lovgivning, som samtidig er af høj kvalitet og 3) sikre alle involverede parter aktive deltagelse i drøftelser om effektive metoder til at fremme integrationen

3. iværksætte politikker vedrørende det indre marked og specifikt nationale mikroøkonomiske politikker til at fremme den økonomiske reform og konkurrenceevnen. Det indre marked kan anvendes som grundlag for afhjælpning af lovgivningsmangler, som hæmmer konkurrenceevnen og væksten i hele EU.

En bæredygtig økonomisk udvikling kan vanskeliggøre en bæredygtig jobskabelse, som er den eneste fornuftige og varige løsning på social udstødelse. Den foreliggende rapport afstikker retningslinjerne for et regelgrundlag, som vil virke fremmende for virksomhedernes jobskabelse. Den vil således indgå i Kommissionens forberedelser til Det Europæiske Råds ekstraordinære møde i Lissabon den 23. og 24. marts.

I INDLEDNING

Dette er den anden årsrapport om Fællesskabets produkt- og kapitalmarkeder, som Kommissionen har udarbejdet som respons på konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Cardiff i juni 1998. I overensstemmelse med mandatet fra Det Europæiske Råd er der i rapporten udarbejdet indikatorer for effektiv markedsintegration, herunder også prisspredning og gennemførelsen af foranstaltningerne vedrørende det indre marked med henblik på opfølgning af reforminitiativer i EU-regi og iværksættelse af politikker, som skal effektivisere produkt-, tjenesteydelses- og kapitalmarkederne. Kommissionens rapport vil sammen med de nationale rapporter over de områder af produkt- og kapitalmarkederne, som henhører under medlemsstaterne, danne grundlag for udarbejdelsen i de overordnede retningslinjer for medlemsstaternes økonomiske politik.

I løbet af det år, der er gået efter offentliggørelsen af den første rapport, har Det Europæiske Råd ved flere lejligheder understreget, at reformer på produkt- og kapitalmarkederne og en omfattende økonomisk reform er nødvendig for at sikre makroøkonomisk stabilitet i Den Økonomiske Union. I beskæftigelsespagten, der blev vedtaget på Det Europæiske Råd i Köln, påpeges det, at Cardiff-processen vedrørende økonomiske og strukturelle reformer er et vigtigt supplement til Luxembourg-processen vedrørende beskæftigelse og den makroøkonomiske dialog. På Det Europæiske Råd i Helsinki noterede man sig de gunstige resultater, der er opnået med retningslinjerne for beskæftigelsen, og slog fast, at en koordinering af den økonomiske politik, beskæftigelses- og strukturpolitikken var vigtig for at bekæmpe arbejdsløsheden. Det blev på Det Europæiske Råd i Helsinki bekræftet, at forbedringen af markedseffektiviteten er et fundamentalt element i den omfattende reform. I formandsskabets konklusioner understreges betydningen af en økonomisk reform, navnlig liberalisering og skattereformer, for at bevare de gunstige økonomiske perspektiver. For at garantere og fremme konkurrenceevnen, beskæftigelsen og levestandarden i en verden med fri handel og en rivende teknologisk udvikling skal medlemsstaterne og EU forstærke indsatsen for at forbedre produkt- og kapitalmarkedernes effektivitet. Hertil kommer, at ØMU kræver fleksible markeder, som kan omstille sig til økonomiske kriser, uden at det går ud over arbejdspladser og konkurrenceevne.

Den europæiske økonomis sunde fundament og de for tiden gunstige økonomiske udsigter skaber særligt favorable betingelser for en økonomisk reform, som skal løse nogle af de strukturproblemer, som hidtil har stillet hindringer i vejen for EU's konkurrenceevne og beskæftigelse. Lave inflationsrater, øgede investeringer og indkomster og bedre udsigter for beskæftigelsen gør det lettere at gennemføre en økonomisk reform. Den Europæiske Union har en enestående mulighed for at gennemføre strukturreformer, der kan omdanne EU til en hurtigtvoksende højbeskæftigelsesøkonomi, som kan hamle op med den globale konkurrence. Med den makroøkonomiske stabilitet, som ØMU'en har fremkaldt, er det det rigtige tidspunkt til, at skabe et dynamisk erhvervsklima, hvor innovationen og kreativiteten blomstrer og iværksætterånden kan omsætte investeringer og teknologiske fremskridt til nye arbejdspladser, uden at det går ud over samfundsværdierne.

Justering og forbedring af processen

Hvis man skal udnytte hele det potentiale, der ligger i det indre marked og den fælles valuta, er det vigtigt at styrke koordineringen af de økonomiske politikker, beskæftigelses- og strukturpolitikkerne og samtidig begrænse omkostningerne hertil til et minimum. Økofin-Rådet har udarbejdet en rapport til Det Europæiske Råd i Helsinki, hvori der gøres rede for de foranstaltninger, der i øjeblikket er til rådighed. Endvidere aflægges der beretning om det første års koordinering af den økonomiske politik i ØMU'ens tredje fase, som er af stor

betydning for Cardiff-processen. De overordnede retningslinjer for den økonomiske politik fremhæves som centrale elementer i koordineringen af den økonomiske politik, ligesom der peges på nødvendigheden af at sikre en vis sammenhæng mellem Rådets forskellige sammensætninger. Fra et proceduremæssigt synspunkt har den mest markante ændring været nedskæringen i antallet af de rapporter, Kommissionen udarbejder. Cardiff-rapport I og II, der blev udarbejdet sidste år, vil blive afløst af denne ene årsrapport. Endvidere vil Kommissionen udarbejde analyser til brug for den gennemgang af de nationale reformplaner, der sker i Udvalget for Økonomisk Politik. På Det Europæiske Råds ekstraordinære møde i Lissabon vil eksisterende foranstaltninger til koordinering af den økonomiske politik blive taget op til fornyet overvejelse.

Rådets (det indre marked) vedtagelse af den nye strategi for det indre marked [KOM(1999)624] følger en ny dimension til rapporten. Resultaterne af den overvågningproces, der gøres rede for nedenfor, og konklusionerne af vurderingen af produkt- og kapitalmarkedernes virkemåde vil være grundlaget for de kommende årlige ajourføringer af de målrettede aktioner i den nye strategi for det indre marked. Som følge heraf lægges der i rapporten særlig vægt på visse fundamentale elementer i det indre marked som f.eks. priskonvergens eller oprettelsen af et fælles marked for finansielle tjenesteydelser. Dette er helt i tråd med de nye retningslinjer i Økofin-Rådets rapport til Det Europæiske Råd i Helsinki.

Rapportens målsætninger og opbygning

Ifølge mandatet fra Det Europæiske Råd i Cardiff har denne rapport som vigtigste målsætning at fremlægge de mest markante resultater af Kommissionens observering og vurdering af produkt- og kapitalmarkedernes effektivitet i løbet af det sidste år. Dette er væsentligt for at afgrænse de mest kostbare hindringer for økonomisk reform og økonomisk effektivitet.

Rapporten indeholder konklusioner og anbefalinger angående foranstaltninger, som skønnes nødvendige for at fremme økonomisk reform eller nyttige til at fjerne hindringerne for en effektivisering af markederne. Dette gælder nye initiativer til forbedring af markedseffektiviteten eller til fremme af økonomisk reform samt allerede bebudede foranstaltninger, som efter vor observering og vurdering kræver omgående iværksættelse. Udformning af konkrete forslag til foranstaltninger ligger uden for denne rapports rammer. Retningslinjer for medlemsstaternes økonomiske politik vil blive indarbejdet i de overordnede retningslinjer for den økonomiske politik på basis af medlemsstaternes rapporter om økonomisk reform samt nærværende rapport. Konklusioner og anbefalinger heri vil også blive taget i betragtning ved gennemgangen af de målrettede aktioner som led i strategien for det indre marked.

Rapporten følger hovedstrukturen i Cardiff I-rapporten, som Kommissionen godkendte sidste år, og som Rådet kunne bifalde. Der er blevet indføjet ændringer for at tage højde for kommentarerne fra Rådet (det indre marked) og Økofin-Rådets evaluering af det første Cardiff-initiativ, som gennemførtes af Økofin-Rådet. Emneområdet er blevet udvidet, således at rapporten også omfatter visse sociale dimensioner af markedseffektiviteten. Endvidere indeholder dette års udgave et righoldigt udvalg af statistiske indikatorer, som skal lette arbejdet i de efterfølgende faser af Cardiff-processen.

Rapporten er inddelt i tre hovedafsnit. Afsnit II indeholder en generel vurdering af markedseffektiviteten. Heri indgår økonomiske aspekter som markedsintegration, der er nødvendig for en effektiv ressourcefordeling og vækst samt andre dimensioner af markedseffektiviteten, navnlig fordele for forbrugerne og økonomisk og social samhørighed

som defineret i traktaten. I afsnit III rapporteres om de vigtigste resultater af observeringen af en række horisontale spørgsmål i produkt- og kapitalmarkedseffektiviteten og den økonomiske reform. Ved udvælgelsen af disse emner har Kommissionen taget højde for resultaterne af sidste års Cardiff I og II-rapporter samt rapporten fra arbejdsgruppen horisontale spørgsmål vedrørende det indre marked. Endelig omhandler afsnit IV foranstaltninger til fremme af økonomisk reformer inden for tjenesteydelser. Den særlige vægt, der lægges på servicesektoren, skyldes dens økonomiske betydning målt i arbejdspladser og værditilvækst, de specifikke problemer i forbindelse med strukturreformer i denne sektor og nødvendigheden af at træffe foranstaltninger på EU-plan med henblik på at åbne og integrere markederne for tjenesteydelser og forbedre lovgivningen for tjenesteydelser¹.

II. VURDERING AF DEN GENERELLE MARKEDSEFFEKTIVITET

Økonomisk integration af produkt- og kapitalmarkederne forbedrer den europæiske økonomis effektivitet, fordi markedernes størrelse øges, omkostningerne reduceres og konkurrencen fremmes. Andre økonomiske faktorer og navnlig innovation, kreativitet, økonomisk og finansiel integration bør spille en større rolle i den globaliserede videnbaserede økonomi i det nye århundrede. I rapporten fokuseres der på disse emner ved den generelle vurdering af markedseffektiviteten fra et økonomisk perspektiv.

A. MARKEDSEFFEKTIVITET: INTEGRATION ER STADIG EN VÆSENTLIG FAKTOR TIL FORBEDRING AF MARKEDSEFFEKTIVITETEN

1. *Økonomisk integration: kapitalmarkederne halter stadig efter produktmarkederne*

- Produktmarkeder: handel og direkte investeringer i udlandet

Programmet vedrørende det indre marked om fjernelse af handelshindringer og markedsliberalisering bidrager fortsat til at øge integrationen af medlemsstaternes markeder. Siden 1993 har væksten i handlen med industrivarer inden for EU klart distanceret væksten i BNP. Det er så meget mere bemærkelsesværdigt, som industriens andel af BNP har været faldende (se figur 1 og tabel 1 og 2). Inden for servicesektoren vil integrationen af tidligere regulerede sektorer, fjernelse af resterende handelshindringer og andre strukturændringer, som ofte skyldes den teknologiske udvikling, ganske sikkert medføre større gensidig handelsmæssig afhængighed.

Handel er stadig et vigtigt og varigt middel til integration af EU's markeder, men i det indre marked af i dag er investeringer på tværs af grænserne og fusioner og overtagelser især inden for servicesektoren blevet de mest dynamiske faktorer i integrationen. Alene mellem 1997 og 1998 blev værdien af de direkte investeringer i andre EU-lande næsten fordoblet, hvilket afspejler en bevidst, målrettet vækststrategi med henblik på at udnytte det fordelagtige markedspotentiale, som sandsynligvis er frembragt af ØMU'ens nye impulser til integrationen (se tabel 3).

Grænseoverskridende investeringer anvendes ofte til finansiering af fusioner mellem og overtagelser af virksomheder. Omfattende fusioner og overtagelser er et klart tegn på, at virksomheder ønsker større enheder for bedre at kunne klare sig i konkurrencen i det udvidede EU-marked, og omfanget af fusioner og overtagelser har i de senere år været stigende (se

¹ Rapporten ledsages af et arbejdsdokument udarbejdet af Kommissionens tjenestegrene med analytiske data om kapitalmarkedsintegration, bankvæsen, det fælles elektricitetsmarked og priskonvergens.

tabel 4). Værdien af de grænseoverskridende fusioner og overtagelser i EU satte i 1998 rekord, og den stigende tendens synes ikke at have toppet - indtil videre ser det ud til, at 1999 vil slå rekorden fra 1998. Sagt med andre ord har der været en drastisk stigning i omfanget af fusioner og overtagelser sammenlignet med handelssamkvetmet som faktor i markedsintegrationen. Den sektormæssige fordeling af disse øgede aktiviteter på tværs af grænserne har ændret sig. Servicesektoren tegner sig således for en stigende andel af det samlede antal fusioner og overtagelser (53% i 1998 sammenlignet med 42% i 1992).

Endelig er det værd at bemærke, at handlen med tredjelands siden 1993 er vokset hurtigere end handlen inden for EU. Med andre ord integreres EU-markederne hurtigt og ikke blot indbyrdes, men også med markeder uden for. Dette imødegår de røster, som udråbte det indre marked som et middel til at bygge "Fort Europa", hvilket bekræftes af en nyere OECD-undersøgelse², der viser, at EU's åbenhed med hensyn til handel og investeringer ligger på linje med eller er større end USA's og langt større end Japans.

Gennemskuelig og effektiv fusionskontrol både på nationalt og EU-plan er vigtig af hensyn til konkurrencen og for at garantere virksomhedernes retssikkerhed. En sådan kontrol bør foretages ud fra en streng håndhævelse af konkurrencereglerne, og uden at der tages nationale erhvervspolitiske hensyn. I denne forbindelse er vedtagelse af direktivet om overtagelsestilbud bydende nødvendig. Statutten for det europæiske selskab ville også kunne fremskynde den igangværende proces med selskabsudvidelser. Kommissionen vil stadig være opmærksom på fremkomsten af nye sektorspecifikke hindringer for handlen med varer og tjenesteydelser.

- Kapitalmarkeder

Indikatorerne viser, at der stadig er rigelig plads til yderligere kapitalmarkedsintegration i EU (se bilag A). For eksempel udgør udenlandske aktier kun en relativ lille del af europæiske investoreres investeringsportefølje. Hertil kommer, at kapitalmarkedsintegrationen endnu ikke er nået så vidt, at den kan udjævne bevægelser i forbruget og således fungere som stødpude for konjunkturudsving (se tabel 5 og 6).

Imidlertid ændres situationen hurtigt. Ophævelsen af restriktionerne for køb af aktier og obligationer udstedt i andre medlemsstater og indførelsen af den fælles valuta har tilskyndet de institutionelle investorer til at foretage en international spredning af deres investeringer. Værdipapirudstere, der henvender sig til paneuropæiske markeder, nyder godt af disse nye tendenser. Den samlede emission af internationale obligationer i euro er nu næsten på højde med emissionerne i US-dollars (se tabel 9), og handlen med derivater er blevet mangedoblet hvert kvartal siden midten af 1998 (se tabel 8). ØMU'en, fjernelse af visse lovmæssige restriktioner for etableringen af et fælles marked for finansielle tjenesteydelser, forbedringer i betalingssystemer og for ganske nylig gennemførelsen af handlingsplanen for finansielle tjenesteydelser udgør tilsammen hovedelementerne i disse strukturændringer.

Investorerne adfærd ændrer sig tilsvarende. Mere stabile makroøkonomiske rammebetingelser, lavere renter og den fælles valuta ser ud til at have givet den europæiske gennemsnitsinvestor mere mod til at påtage sig en risiko. Den gennemsnitlige kreditvurdering på det europæiske marked for selskabsobligationer er faldende som følge af det stigende antal udstedere med en vurdering lavere end "AAA," der kommer ind på markedet. Dette kan være et udtryk for, at virksomhedernes adgang til finansiering er blevet bedre. Disse ændringer

² OECD, "Trends in market openness", Economics Department working paper n. 221, August 1999.

understreger imidlertid også behovet for at øge gennemsigtigheden og revurdere tilsynsreglerne, som Kommissionen peger på i handlingsplanen for finansielle tjenesteydelser. Dette er af særlig betydning for systemets stabilitet og for de enkelte investorer, som i stigende omfang har en interesse i, at kapitalmarkederne er sunde som følge af deres anbringelser i pensionskasser, investeringsfonde og aktie- og obligationsmarkeder.

Med disse nye gunstige rammebetingelser for kapitalmarkederne skulle **alle virksomheder**, og især **SMV'er**, kunne nyde godt af de forbedrede finansieringsmuligheder. Der bør tilvejebringes flere forskellige og mere egnede finansieringskilder til opfyldelse af SMV'ernes specifikke behov. Som det blev understreget på Det Europæiske Råd i Cardiff, er risikokapital en vigtig finansieringskilde for SMV'er, men omfanget af risikokapital i Europa kan slet ikke sammenlignes med forholdene i USA³. Størstedelen af den europæiske risikokapital anvendes til at finansiere udvidelse af SMV'er. Kun en meget lille del anvendes som startkapital, hvilket hæmmer oprettelsen eller udvidelsen af nye virksomheder med vækstpotentiale. I USA stammer 60% af risikokapitalen fra pensionskasser, mens den tilsvarende procentdel selv på EU's mest udviklede risikokapitalmarked, UK, kun når op på 30%. Det er oplagt, at de institutionelle investorer i Europa kunne have spille en langt større rolle på risikokapitalmarkederne.

For at fremskynde kapitalmarkedsintegrationen bør unødvendige lovmæssige restriktioner for institutionelle investorer ophæves. Samtidig bør regler om gennemsigtighed, tilsyns- og forsigtighedsregler afpasses efter de nye markedsforhold efter de retningslinjer, der er foreslået i handlingsplanen for finansielle tjenesteydelser. Dette er vigtigt af hensyn til forbrugerbeskyttelsen og stabiliteten i det finansielle system.

Initiativerne i handlingsplanen for finansielle tjenesteydelser og de forslag, Kommissionen netop har fremsat om dette emne [KOM(1999) 493], bør gennemføres hurtigst muligt for at lette adgangen til risikokapital herunder også startkapital i EU, især for SMV'er.

2. Det er nødvendigt at fremme innovation og kreativitet for at forbedre den økonomiske effektivitet og konkurrenceevnen

Bedre økonomiske resultater forudsætter innovation og kreativitet for at maksimere væksten og beskæftigelsen i fremtiden. Uheldigvis tegner EU's industri sig kun for en lille del af de samlede midler til FTU sammenlignet med USA og Japan (se tabel 10). EU's økonomiske formåen begrænses af de beskedne investeringsrater i FTU og FTU-politikker, som er splittet op på de enkelte medlemsstater. FTU-midlerne, den teknologiske produktion (målt i antallet af patentansøgninger) og innovationen skal øges kraftigt, hvis man skal reducere afstanden til konkurrenterne i den øvrige verden. Via det femte rammeprogram vil der blive afsat ekstra midler til EU's F&U. Kommissionens meddelelse "Mod et europæisk forskningsrum" indeholder forslag til bedre koordinering og etablering af netværkssamarbejde med henblik på at samordne den nuværende nationalt opsplittede forskningsindsats og udnytte EU's FTU-potentiale. Men det er op til den private sektor at forbedre resultaterne på det teknologiske område.

Forventninger om øgede investeringsafkast ville give industrien et incitament til at investere i teknologi og andre former for immateriel kapital. Intellectuel ejendomsret har altid været med til at fremme innovation og kreativitet, og de seneste ændringer i de internationale regler for intellectuel ejendomsret skulle medvirke hertil. Forbedrede beskyttelsesnormer og bedre

³ Jf. Kommissionens meddelelse [KOM(1999)493]: "Risikovillig kapital: gennemførelse af handlingsplanen - Forslag til at komme videre".

international håndhævelse af den intellektuelle ejendomsret vil yderligere øge virksomhedernes incitament til investeringer i innovation og kreativitet.

Forbedring af vilkårene på de markeder, hvor der handles med intellektuel ejendomsret, er også vigtig til fremme af innovation og kreativitet. Det er vanskeligt at foretage en vurdering af værdien af alle EU-markeder for intellektuel ejendomsret. Den internationale handel med teknologi udgør 1-2% af BNP i EU, og en stor del heraf handles mellem medlemsstaterne. Effektivitet på disse markeder vil være af afgørende betydning for konkurrenceevnen i den nye videnbaserede økonomi.

Igangværende og bebudede bestræbelser på at fremme FTU og integrere de nationale innovationsinitiativer bør suppleres med EU-initiativer til beskyttelse af intellektuel ejendomsret (patenter, brugsmodeller, ophavsret, mønstre og varemærker) for at stimulere innovationen og kreativiteten og lette handlen i "det fælles teknologimarked".

B. MARKEDSEFFEKTIVITET: INTEGRATIONENS INDVIRKNING PÅ DEN SOCIALE SAMHØRIGHED OG FORBRUGERNE

Ved vurderingen af markedseffektiviteten bør der ud over de økonomiske aspekter tages højde for den sociale dimension. En høj markekseffektivitet er kun socialt forsvarlig, hvis den harmonerer med sociale målsætninger og værdier. I denne rapport tilgodeses derfor også den sociale og økonomiske samhørighed og forbrugernes interesser^{4 5}.

1. Den øgede integration har været gunstig for den økonomiske og sociale samhørighed

Det indre marked er et eksempel på, hvordan de økonomiske målsætninger for markedsliberalisering og integration udmærket kan forenes med sociale værdier som økonomisk og social samhørighed som defineret i traktaten. Den økonomiske og sociale samhørighed mellem de forskellige regioner i EU er blevet væsentlig forbedret i den centrale periode for oprettelsen af det indre marked. Ifølge den sjette periodiske beretning om den sociale og økonomiske situation og udvikling i Fællesskabets regioner voksede BNP pr. indbygger i de 10 regioner med de laveste indkomster fra 41 til 50% af EU-gennemsnittet i perioden mellem 1986 og 1996. I hvilket omfang, der er en direkte relation mellem disse økonomiske størrelser og det indre marked, er det imidlertid vanskeligt at sige med sikkerhed.

Meddelelsen om strukturændring og strukturtilpasning i Europas fabriksindustri [KOM(1999)465] viser, at en række økonomers forudsigelser om at det indre marked ville øge afstanden mellem kerneøkonomierne og økonomierne i EU's periferi, blev gjort til skamme. Stik imod disse forudsigelser har den geografiske koncentration af industriproduktionen imidlertid været aftagende i perioden 1988-1998 (se figur 2 og 3). Med andre ord har lande i EU's periferi og de små lande haft større vækst end de store medlemsstater. Hertil kommer, at det indre marked har gjort det muligt at udnytte fordelene

⁴ De miljømæssige aspekter af markedseffektiviteten bør også tilgodeses. I år vedtog Kommissionen en meddelelse [KOM(1999)263] om miljøet og det indre marked. Rådet vedtog en resolution om samme emne. Miljøspørgsmål vil blive behandlet i kommende rapporter på grundlag af disse dokumenter. Miljøaspekter af liberaliseringen af elektricitetsmarkedet er kort omtalt i bilaget herom.

⁵ Et andet aspekt, det er vigtigt at pege på og forstå bedre, er relationen mellem arbejdsmarkedet og produkt- og kapitalmarkedseffektiviteten, men det ligger uden for denne rapports rammer. Selv om der er forskellige instrumenter til observering af arbejdsmarkedet og produkt- og kapitalmarkederne (Luxembourg og Cardiff), bør man imidlertid ikke glemme, at der kan være indbyrdes relationer.

ved stordrift og øget produktiviteten. Tættere europæisk integration ser således ikke ud til at have ført til en "kerne-periferi"-model, når man ser på de enkelte medlemsstater.

Den øgede integration synes derfor at have medvirket til at rationalisere EU-produktionen og øge væksten relativt mere i de dårligere stillede lande i EU, hvilket har diversificeret deres industristrukturer. Denne proces er blevet fremmet af den gradvise udligning af de relative forskelle mellem de enkelte EU-landes ressourcer inden for teknologi, kapital og arbejdskraft. Derfor ser den økonomiske integration i EU ud til at bidrage effektivt til at nå målet om økonomisk og social samhørighed, der er nedfældet i traktaten. Denne tendens skal observeres i den kommende tid, især på regionalt plan, men manglende data og vanskelighederne ved at måle disse strukturændringer kan gøre det vanskeligt at udarbejde rapporter hvert år.

Forbedringer i effektiviteten har været og skulle gerne vedblive med at være forenelige med udviklingen hen imod økonomisk konvergens. I strategien for det indre marked indgår yderligere integration af andre EU-politikker som f.eks. økonomisk og social samhørighed som en strategisk målsætning.

2. Integrationens indvirkning på detailpriserne: der er stadig muligheder for forbedringer

Sundhed og sikkerhed, udvalg, priser, kvalitet, adgangsmuligheder og rimelige og gennemskuelige markedsforhold er vigtige aspekter af markedseffektiviteten set med forbrugernes øjne. Disse emner vil efterhånden blive taget op i kommende udgaver af nærværende rapport. I dette års rapport har vi rettet opmærksomheden mod det indre markeds indvirkning på priserne som de største fordele for forbrugerne.

Ifølge Eurostat-data er prisspredningen inden for det private konsum mellem de 15 EU-lande faldet fra 22,3%⁶ i 1990 til skønsmæssigt anslået 14,7% i 1998. Tendensen var tydeligst for produkter, der indgår i den internationale handel (herefter kaldet tradables): fødevarer, fodtøj og husholdningsartikler. Spredningen er stadig stor inden for produkter, der ikke indgår i den internationale handel (herefter kaldet non-tradables) som bygge- og anlægsvirksomhed, men er blevet mindre inden for andre non-tradables som fritid, uddannelse og kultur. Tilpasningen af priserne inden for offentlig forsyningsvirksomhed afspejler udviklingen i liberaliseringsprocessen: inden for energisektoren, hvor liberaliseringen er sket med stærkt varierende hastighed fra land til land, er prisforskellene større end i 1990 i modsætning til et område som telekommunikation, hvor forskellene hurtigt er blevet udjævnet i kraft af konkurrencen og den teknologiske udvikling (se tabel 11-13).

Den indirekte beskatning og de svingende valutakurser leverer en stor del af forklaringen på den aktuelle prisspredning. Momsen tegner sig for ca. 20% af prisforskellene inden for konsum (se tabel 14). Valutakursudsvingene bidrog i stort omfang til at øge prisforskellene i perioden 1992-1995 (især i 1995), hvor valutaer i medlemsstater med relativt lave priser blev væsentligt forringet. Følgelig ser priskonvergens ud til at stoppe efter 1993. Dog viser tallene for EU15 for de efterfølgende tre år, hvor valutakurserne var mere stabile, at tilpasningen fortsatte, men ikke så hurtigt som mellem 1985 og 1995. Endvidere er der i de seks medlemsstater, der var mindst påvirket af valutakursudsvingene i perioden 1992-95, ingen tegn på øget prisspredning (se tabel 15).

Fra forbrugers synspunkt er det vigtigt at undersøge, på hvilket niveau detailpriserne tilpasses. Inden for områder med konkurrence vil integrationen føre til en priskonvergens på

⁶ Disse tal angiver variationskoefficienten, som måler spredningen som en procentdel af afvigelse i alle landes priser i forhold til EU-gennemsnittet.

et lavere niveau. På markeder med mindre konkurrence vil priskonvergens have tendens til at ske på højere niveauer. Selv om det er vanskeligt at fastslå disse tendenser, kan det med sikkerhed siges, at på markeder præget af hård konkurrence, f.eks. telekommunikation, vil tilpasningen gå i retning af lavere priser. Dette har imidlertid ikke altid været tilfældet i alle sektorer (se bilag B). Angående yderligere oplysninger henvises til "EU Economy: 1999 Review" (SEK(1999)1950).

Oplysninger om priskonvergens bør af forskellige grunde behandles med forsigtighed. For det første bør de foreliggende data forbedres. For det andet er integrationen blot en af mange faktorer, som har indflydelse på priskonvergens. Konkurrence, den økonomiske udvikling og faktorer som effektivitet inden for distributionssektoren er også bestemmende for prisforskellene. Derfor bør priskonvergens betragtes som et centralt emne i den økonomiske reform og ikke blot som en indikator for den økonomiske integration.

Økonomisk integration er ikke den eneste forudsætning for priskonvergens, og derfor er en vidtrækkende økonomisk reform nødvendig, hvis man i dag skal opnå yderligere priskonvergens hen imod lavere priser i det indre marked. Dette vil kræve en kombination af nationale og EU-foranstaltninger med henblik på at fremme konkurrence, lovreformer og yderligere integration. Det vil være nødvendigt med andre foranstaltninger til forbedring af prisgennemsigtigheden, hvis forbrugerne eller købere i almindelighed skal kunne medvirke til priskonvergens, især inden for sektorer, hvor liberaliseringen er af nyere dato. Effektiviseringsforbedringer inden for distributionssektoren vil også spille en væsentlig rolle.

III. OBSERVERING AF HORIZONTALT SPØRGSMÅL

De fleksible markeder, der er nødvendige i ØMU'en, kræver fjernelse af de tiloversblevne hindringer for integrationen på produkt- og kapitalmarkederne. Konkurrenceforvridningerne og hindringerne for et velfungerende indre marked som følge af statsstøtte, praksis i forbindelse med offentlige udbud, love og administrative bestemmelser eller skatteordninger bør også fjernes. At afgrænse de resterende hindringer og vurdere deres relative virkninger er nogle af de største problemer i forbindelse med den økonomiske reform.

Selv om OECD's summariske indikatorer for den generelle regulering har visse begrænsninger, kan de være hensigtsmæssige til dette formål, eftersom de skulle afspejle reglernes indflydelse på markedsmekanismerne. Hertil kommer, at de gør det muligt at foretage sammenligninger på tværs af grænserne. Indikatorerne viser væsentlige forskelle mellem de enkelte medlemsstater, hvilket giver et fingerpeg om behovet for specifikke løsninger for de enkelte lande (se tabel 16).

Ser man på reguleringen af produktmarkederne generelt, er EU-landenes præstationer gennemsnitlige og dårligere end USA, men bedre end andre OECD-lande som Japan og Norge. Statslig kontrol med økonomien (herunder variabler som statens indgriben i driften af private virksomheder eller kontrol med størrelsen af offentlige foretagender) er ifølge OECD den vigtigste kilde til den stramme lovgivning i EU. EU er dog ikke nogen undtagelse, og indikatoren for andre OECD-lande som Korea, Schweiz og i særdeleshed Norge ligger også højt. Handels- og investeringshindringerne er ubetydelige for EU-landene. De måske mest bemærkelsesværdige resultater er indikatoren for hindringerne for iværksætterinitiativer, eftersom forskellene mellem de enkelte lande i EU er ret betydelige.

Ved udformningen af politikker er det nødvendigt både på nationalt og EU-plan at analysere variablerne i de summariske indikatorer. Nedenfor gør vi rede for fem af disse centrale

faktorer i markedernes virkemåde. De er udvalgt ud fra Kommissionens målsætninger og konklusionerne fra det første Cardiff-initiativ og omfatter strukturelle elementer, som har direkte indvirkning på erhvervsklimaet og foranstaltninger, som har indflydelse på markedernes virkemåde.

A. FORBEDRING AF ERHVERVSKLIMAET

1. Iværksætterinitiativer og forenkling af lovgivningen

At etablere en ny virksomhed er stadig en besværlig proces i mange medlemsstater. Komplicerede økonomiske og administrative regler, utilstrækkelige finansieringsmuligheder, uhensigtsmæssige konkurs- og insolvensregler, begræset information og rådgivning og utilstrækkelig uddannelse er blot nogle af de vanskeligheder, der er knyttet til oprettelsen og udviklingen af små virksomheder. Virkningen heraf ses af antallet af virksomhedsetableringer, som er markant lavere end i USA, samt af overlevelsesprocenten for nye virksomheder over en periode. Det er derfor vigtigt, at der hurtigt kan gennemføres økonomiske og lovgivningsmæssige reformer. De stærkt varierende selskabsregistreringsformaliteter fra land til land (se figur 4 og 5) antyder, at der kan gøres meget for forbedre situationen, navnlig ved at udveksle oplysninger om bedst praksis:

- Oprettelse af kvikskrænker for virksomhedsetablering. Disse har i stort omfang forenklet administrative procedurer og stået til rådighed med råd og vejledning. De fleste medlemsstater har allerede oprettet eller agter at oprette sådanne centre (f.eks. Spaniens "Single Business Window", Portugals "Enterprise Formality Centres" eller Frankrigs "Guichet Unique"). Nogle medlemsstater (f.eks. UK) forsøger også at følge udviklingen efter etableringen.
- Nedsættelse af etableringsformaliteternes varighed. Frankrig bestræber sig på at fremskynde registreringsformaliteterne for nye virksomheder, mens Portugal påtænker at afkorte den tid, der går til etablering af en virksomhed fra 6 måneder til 20 dage
- Begrænsning af bureaukratiet. Finland har planer om at begrænse formaliteterne til kun en registreringsformular. Det hollandske program "Hen imod lavere administrative omkostninger" har allerede reduceret omfanget af regler, der gælder for virksomheder og oprettet et centralt indsamlingssted for all data vedrørende ansatte.

Mindstekrav til kapital for at etablere anpartsselskaber kan også være en væsentlig hindring for etablering af en ny virksomhed, især for SMV'er. I 10 medlemsstater er der et mindstekapitalkrav på 8 000 EUR, men i Tyskland er det fastsat til 25 000 EUR. Omvendt er der ikke noget mindstekrav til kapital i UK eller Irland. Uheldigvis ser det ud til, at tendensen i Europa går i retning af at øge mindstekapitalkravene (f.eks. Grækenland, Finland). Selv om de direkte omkostninger ved registrering af et anpartsselskab ikke forekommer uoverkommelige, er generalomkostningerne (dvs. inkl. honorarer til advokater, revisorer, agenter eller konsulenter) ofte meget højere end i USA. Skønsmæssigt kan de variere fra 3 400 EUR i Frankrig, 2 200 EUR i Italien til 420 EUR i UK, 300 EUR i Spanien og 250 EUR i Irland. Gennemsnittet i USA ligger på 500 EUR.

Kommissionen koordinerer en række initiativer i samarbejde med medlemsstaterne med det mål for øje at skabe en bedre EU-lovgivning. Dette kræver bl.a., at foreslåede retsakter opfylder visse kvalitetsnormer, og at de eventuelt gøres til genstand for en konsekvensanalyse. Virksomheder kan være med til at analysere et begrænset antal forslag til retsakter ved at deltage i virksomhedspanel-projektet.

Et andet EU-initiativ, SLIM, sigter mod at forenkle og forbedre kvaliteten af eksisterende lovgivning. Af en netop foretaget evaluering af SLIM-projektet fremgår det, at det fortsat kan yde et væsentligt bidrag til forbedring af EU-lovgivningen, såfremt der foretages visse justeringer for at øge gennemsigtigheden, forbedre kontakterne til nationale initiativer og hurtigere følge henstillinger. Ved evalueringen understregedes ligeledes behovet for en mere målrettet tilgang til den lovgivningsmæssige forenkling ved at fremhæve SLIM's strategiske rolle i Kommissionens generelle program for bedre lovgivning/reform af lovgivningen. Følgelig bør kommende SLIM-tiltag iværksættes i overensstemmelse med brede, veldefinerede (bedre lovgivning) målsætninger, som er opstillet af Kommissionen i samarbejde med medlemsstaterne.

BEST-handlingsplanen, der er udarbejdet som respons på de anbefalinger, som taskforcen for forenkling af erhvervs klimaet har givet, samler for første gang de forskellige områder, som har indflydelse på iværksætterinitiativer og virksomhedsledelse under en hat. Den lægger hovedvægten på de aspekter, som er vigtigst for SMV'er, f.eks. nye initiativer inden for uddannelse, efteruddannelse og arbejdspladsen, bedre adgang til finansiering og innovation og bedre offentlig administration.

Medlemsstaterne bør fortsætte deres bestræbelser på at reducere den økonomiske og administrative byrde i forbindelse med etablering af nye virksomheder. Der bør regelmæssigt foretages gennemgang af eksisterende regler på sektormæssig basis med særlig vægt på de sektorer, som er underkastet meget specifikke regler. Kommissionen vil undersøge og aflægge rapport om effektiviteten af eksisterende forenklingsskemaer. SLIM-evalueringen vil blive fremlagt i begyndelsen af næste år.

2. Resterende tekniske handelshindringer

Det blev i sidste års rapport nævnt, at der stadig var visse tekniske handelshindringer tilbage i EU. Som omtalt i traktaten kan medlemsstaterne på grund af hensynet til den offentlige sundhed og sikkerhed undertiden kræve, at produkter på deres markeder opfylder visse tekniske krav. I enkelte tilfælde kan forskellige nationale krav imidlertid hindre handlen på tværs af grænserne på en måde, som strider mod traktatens bestemmelser. Der findes en række EU-foranstaltninger til at fjerne disse tekniske handelshindringer, og der bør foretages en evaluering af effektiviteten heraf. EU har således anvendt tre metoder til fjernelse af tekniske handelshindringer: anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på ikke-harmoniserede områder, detaljeret teknisk harmonisering (den gamle metode) og harmonisering af lovgivningen, der er begrænset til vedtagelse af de væsentligste krav til produkter, der markedsføres (den nye metode).

Kommissionen udarbejdede sidste år en meddelelse [KOM (1999)299] og en omfattende første rapport om anvendelsen af princippet om gensidig anerkendelse inden for varer og tjenesteydelser. Dokumenterne indeholder konkrete initiativer, som skal iværksættes af både medlemsstaterne og Kommissionen med henblik på en mere effektiv anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse⁷. Spørgsmålet om gensidig anerkendelse skal følges nøje og vil være emne for kommende halvårlige rapporter. Som supplement til denne analyse vil der nedenfor kort blive gjort rede for virkningen af den nye metode i forbindelse med harmonisering af de tekniske bestemmelser, der gælder for produkter.

⁷ Den 28.10.1999 bifaldt Rådet disse initiativer og vedtog en resolution om gensidig anerkendelse.

Handel, som er omfattet af den nye metode inden for EU, har været jævnt stigende og udgør nu ca. 31% af den samlede handel med industrivarer. Dette tyder på, at den nye metode har været med til at åbne handlen inden for EU. Der findes tyve direktiver, hvori den nye metode indgår, selv om to dækker over 80% af den handel, som er omfattet af den nye metode, hvoraf det ene omfatter elektromagnetisk kompatibilitet og det andet maskiners sikkerhed. Det første direktiv får stadig større betydning, når man ser på andelen af produkter efter den nye metode, som er dækket heraf (se figur 6 og 7).

Figur 8 viser udviklingen i eksporten af elektromagnetiske produkter inden for EU sammenlignet med udviklingen i den samlede eksport af industrivarer inden for EU. Uviklingen er sat til 100 i 1991, eftersom direktivet trådte i kraft den 1. januar 1992. Hvis direktivet har medvirket til at fremme den grænseoverskridende handel med produkter, der indeholder elektromagnetiske komponenter, vil handlen hermed nødvendigvis være øget efterfølgende. Det første år, direktivet var i kraft, så det ikke ud til at have nogen synderlig indvirkning på handlen inden for EU med disse produkter. Efter 1993, da der forelå standarder, og direktivets bestemmelser reelt blev håndhævet, begyndte den EU-interne eksport af produkter omfattet af direktivet imidlertid at vokse og hurtigere end den EU-interne eksport af industriprodukter som helhed.

Dermed ser det ud til at direktivet er med til at øge den grænseoverskridende handel med disse produkter. Konjunkturbestemte faktorer, som har indflydelse på sektoren, kan ikke forklare dette opsving i handlen inden for EU, eftersom investeringerne, som giver et godt fingerpeg om efterspørgslen inden for EU efter mange af de produkter, der er omfattet af direktivet, ikke viste større ændringer omkring 1993.

Det fremgår således, at den nye fremgangsmåde ser ud til at være et effektivt middel til at nedbryde grænseoverskridende tekniske handelshindringer inden for EU. En effektiv gennemførelse af dette instrument kræver imidlertid, at tre forskellige faktorer er til stede samtidigt: direktiver, standarder og effektiv håndhævelse.

Kommissionen og medlemsstaterne bør overveje at udvide anvendelsen af den nye metode til at omfatte nye sektorer. I de tilfælde, hvor den allerede anvendes, er etableringen af standarder og effektiv gennemførelse af direktiverne af stor betydning.

B. FORBEDRING AF MARKEDERNES VIRKEMÅDE

1. Statsstøtte

Statsstøtten i medlemsstaterne er generelt set stadig relativ høj, således at der opstår risiko for konkurrenceforvridning i det indre marked. I gennemsnit pr. år ydede EU15 over 95 mia. EUR i perioden 1995-97 (ca. 1,2% af BNP). Tendensen går i den rigtige retning, men der er fortsat grund til en vis bekymring. En opmuntrende tendens er nedgangen i statsstøtte målt i procent af BNP siden 1990, navnlig i de medlemsstater, hvor statsstøtten udgjorde over 1,5% af BNP i 1990. For nogle medlemsstaters vedkommende ser den faldende tendens imidlertid ud til at have stoppet i perioden 1993-1995 og 1995-1997 (se figur 9).

Som Rådet konkluderede sidste år, er det nødvendigt at analysere statsstøttens sammensætning, og ikke blot det samlede beløb, for at få klarhed over indvirkningen på konkurrencen i det indre marked. Statsstøtten kan det være hensigtsmæssigt at opdele i tre kategorier:

- (1) Regional statsstøtte, herunder også støtte ydet i henhold til artikel 87, stk. 3, litra a og c, som udgjorde 0,3% af BNP i 1995-1997 (se figur 12). Normalt ydes denne støtte hovedsagelig efter rimelighedsprincippet⁸.
- (2) Horisontal statsstøtte, ydes ikke til en specifik sektor men hovedsagelig til fremme af effektiviteten for at udligne markedssvigt (dvs. støtte til innovation, energibesparelse, SMV'er, miljø). Denne støtte udgjorde 0,1% af BNP i 1995-1997 (se figur 10).
- (3) Sektorbestemt statsstøtte, der ydes til fordel for traditionelle industrisektorer (kul, skibsværfter og stål) til investeringsformål, og giver derfor sandsynligvis anledning til den største konkurrenceforvridning. Den udgjorde ca. 0,16% af BNP. Hvis støtte til transporttjenester medregnes, udgjorde sektorstøtten 0,67% af BNP i perioden 1995-1997 (se figur 11).

Bortset fra Irland, hvor man kunne registre en stigning i støtten til stålsektoren og jernbanesektoren, har den sektorbestemte statsstøtte været faldende eller i det mindste konstant (i procent af BNP). Nogle lande (f.eks. Danmark) ser ud til i stedet for sektorbestemt støtte at yde horisontal støtte. Alligevel udgør den sektorbestemte statsstøtte stadig en stor del af al støtte. Denne andel har været meget konstant i perioden mellem 1990 og 1997. Med andre ord selv om den samlede statsstøtte generelt har været faldende, har den del, som sandsynligvis har den største indvirkning på konkurrencen, været uændret (se figur 14).

Ad hoc-statsstøtte kan være særligt konkurrenceforvridende, hvorfor den giver anledning til bekymring. Støtten er sektorbestemt og ikke omfattet af nogen godkendt ordning og ledsager som regel omstruktureringer, ligesom den ofte dækker kortsigtede behov. Selv om *ad hoc*-støtten generelt faldt fra 15,3% i perioden 1993-1995, udgjorde den stadig 13% af den samlede EU-støtte i perioden 1995-97, hvor der skete en væsentlig forøgelse af *ad hoc*-støtten i Spanien (se tabel 17 og 17a). *Ad hoc*-støtten til sektoren finansielle tjenesteydelser har konstant været i vækst siden 1993 og steg igen med godt 11% i 1997. Størstedelen af denne støtte blev ydet i Frankrig, men Irland, Italien og Portugal er også slået ind på denne kurs. Disse resultater påvirkes i høj grad af store sager, men kommende tendenser bør imidlertid overvåges nøje i betragtning af de fundamentale ændringer der for tiden sker inden for denne sektor.

Den generelt faldende tendens i statsstøtten i øjeblikket bør fastholdes. Medlemsstaterne bør gøre en ekstra indsats for at undgå sektorspecifik støtte og især ad hoc-støtte. Kommissionen vil være særlig opmærksom på udviklingen i denne støtte.

2. Kontrakter med det offentlige

Kontrakter med det offentlige vejer tungt i det indre marked både på grund af deres økonomiske betydning og som et middel for de nationale myndigheder til at opnå direkte økonomisk indflydelse. Den offentlige sektors køb af leverancer, tjenesteydelser og (bygge)arbejder er vigtig for EU's økonomi (anslået til ca. 14% af BNI eller over 1 000 EUR mia. i 1998, hvilket svarer til over halvdelen af Tysklands BNP). Det er derfor af afgørende betydning for EU's økonomi, at de offentlige kontrakter er åbne for konkurrencen i hele EU. Dette vil give skatteyderne fuld valuta for pengene, forbedre kvaliteten af den offentlige forsyningsvirksomhed og muliggøre en effektiv fordeling af ressourcerne.

⁸ Principielt skulle regional statsstøtte være mere omfattede i lande med større indkomstforskelle. Som det fremgår af fig. 14b ser der imidlertid ikke ud til at være nogen direkte relation mellem den relative størrelse af den regionale statsstøtte og de regionale indkomstforskelle.

Markeder for offentlige kontrakter kan kun være effektive, hvis alle involverede parter (indkøbere, leverandører og offentlige myndigheder) råder over gode, relevante markedsoplysninger. For tiden er Kommissionen sammen med medlemsstaterne ved at fastlægge foreløbig ni indikatorer til måling af markedstendenser og den offentlige indkøbspolitikens indvirkning over en periode til opfyldelse af sine forpligtelser i henhold til meddelelsen om offentlige indkøb⁹.

Disse indikatorer leverer årlige skøn over den samlede værdi af samtlige kontrakter med det offentlige, det beløb, der er omfattet af direktiverne om offentlige indkøb, og det samlede beløb, der reelt bekendtgøres i De Europæiske Fællesskabers Tidende samt antallet af enheder, der offentliggør bekendtgørelser, antallet af offentliggjorte bekendtgørelser og antallet af kontrakter med det offentlige, der indgås på tværs af grænserne inden for EU. Andre indikatorer skal måle kvaliteten af de offentliggjorte bekendtgørelser og anvendes til sammenligning af priser, som den offentlige sektor har betalt for samme eller lignende tjenesteydelser i hele EU. Værdien af disse indikatorer til måling af markedsåbenheden kan ses af de første skøn for perioden 1993-1998.

Antallet af udbydende myndigheder i medlemsstaterne, der offentliggjorde udbud i 1998, var mere end seks gange så stort som i 1993. I 1992 blev der offentliggjort 30863 bekendtgørelser i EU, mens dette tal i 1998 var steget til 73688, som dækkede en langt større vifte af tjenesteydelser, leverancer og offentlige arbejder.

Den samlede værdi af disse udbud er vanskelig at anslå. Hver tildelt kontrakt bør offentliggøres i en tilslagsmeddelelse. Da meget store enkeltkontrakter ofte kan beløbe sig til meget betydelige summer, kan relativt få manglende data få stor indflydelse på resultaterne. Med dette in mente, var den anslåede samlede værdi af de udbud, der blev offentliggjort i 1993, var 59 mia. EUR sammenlignet med 137 mia. EUR i 1998 (se figur 15 og tabel 18, 19, 20 og 21).

Antallet af offentliggjorte bekendtgørelser vokser konstant, men offentliggørelsen af tilslagsmeddelelser og mængden og kvaliteten af de oplysninger, de indeholder, kan forbedres betydeligt. Dette vil øge markedsgennemsigtigheden og forbedre statistikkerne til observation af den globale udvikling i offentlige kontrakter. Det vil også være nødvendigt at fastslå, om øget gennemsigtighed vil resultere i bedre markeds konkurrence i forbindelse med offentlige kontrakter. Udvikling af prisindikatorer for offentlige kontrakter vil kunne yde et positivt bidrag hertil.

Som nævnt i meddelelsen om offentlige indkøb¹⁰ vil Kommissionen inden længe fremlægge en række foranstaltninger til forenkling, præcisering og forbedring af ordningen vedrørende offentlige kontrakter. Den vil også udarbejde indikatorer til måling af markedstendenser og virkningen af det offentliges indkøbspolitik over en periode. Det eksisterende lovgrundlag skal gennemføres og håndhæves behørigt.¹¹

⁹ Kommissionens meddelelse af 11.3.98 [KOM(98)143 endelig udg.] - Offentlige indkøb i den Europæiske Union.

¹⁰ KOM(98)143 endelig udg. af 11.03.98 - Offentlige indkøb i den Europæiske Union.

¹¹ Pr. oktober 1999 var ingen af de elleve direktiver vedrørende offentlige kontrakter gennemført korrekt i alle 15 medlemsstater.

3. *Beskatning*

Kommissionen har fastlagt og foreslået en koordineret metode til bekæmpelse af skadelig skattekonkurrence og de forvridninger, dette kan få for ressourcefordelingen og skattesystemerne i de forskellige lande. Den 1. december 1997 godkendte Rådet denne metode, som omfatter foranstaltninger vedrørende selskabsbeskatning, beskatning af opsparing og problemerne omkring kildeskat på grænseoverskridende betalinger af renter og royalties mellem associerede selskaber.

I forbindelse med selskabsbeskatning har Kommissionen foreslået en "moralkodeks" for at undgå udhuling af beskatningsgrundlaget som følge af skadelig skattekonkurrence (overførsel af beskatningsgrundlag til andre lande). At undgå udhulingen af skattegrundlaget er forudsætningen på mellemlang sigt for at reducere skattebyrden på det produktive system.

I forbindelse med beskatning af opsparing har Kommissionen foreslået et direktiv, som skal reducere de økonomiske forvridninger i det indre marked som følge af manglende effektiv beskatning af grænseoverskridende rentebetalinger i EU. Forslaget er bygget på den såkaldte "sameksistensmodel", som giver de enkelte medlemsstater mulighed for at vælge mellem at opkræve en kildeskat på 20% eller videregive oplysningerne til andre medlemsstater om rentebetalinger til valutaudlændinge. Dette forslag berører ikke nugældende skatteordninger for valutaindlændinge.

Forslaget om et fælles skattesystem for renter og royalties følger neutralitetsprincippet for beskatning af kapital, der allerede tidligere har været anvendt ved moder- og datterselskaber. I alle disse tilfælde kan beskatning ved kilden betyde unødvendige finansielle omkostninger for selskaber og endog i nogle tilfælde dobbeltbeskatning.

Som led i analysen af selskabsbeskatningen og i betragtning af behovet for at bekæmpe skadelig skattekonkurrence har Rådet anmodet Kommissionen om at foretage en undersøgelse af selskabsbeskatningen, som skal fremlægges omkring midten af 2000. Undersøgelsen skal afdække, hvilke niveauforskelle der reelt er i medlemsstaternes selskabsbeskatning, samt hvilke skattebestemmelser der kan hæmme de økonomiske aktiviteter på tværs af grænserne. På basis heraf skal der foretages en vurdering af virkningerne for de økonomiske aktiviteters og investeringernes geografiske lokalisering. Undersøgelsesresultaterne skulle gøre det lettere at vurdere skattegrundlagets indvirkning på selskabsskattens reelle niveau og fastlægge de skatteforanstaltninger, som vil kunne bidrage til integrationen på det indre marked og dermed til EU-virksomhedernes konkurrenceevne.

Administrativt samarbejde spiller en vigtig rolle i skattesystemer, der er baseret på ikke-forskelsbehandling og lagt an på det indre marked. Kommissionens seneste forslag om gensidig bistand ved inddrivelse af skatter, herunder også direkte skatter, har primært til formål at beskytte medlemsstaternes og EU's finansielle interesser, der i stigende grad trues af svig.

Desuden har Kommissionen indledt en omfattende revision af kontrolsystemet for moms og det administrative samarbejde, og resultaterne heraf vil der blive gjort rede for i den tredje rapport om artikel 14 (forordning 218/1992). Dette er vigtigt af hensyn til konkurrenceevnen og den skattemæssige neutralitet i det indre marked og for at beskytte det lovlige handelssamkvem.

Det er vigtigt at prioritere styrkelsen af koordineringen af skattepolitikker og administrativt samarbejde på skatteområdet. Dette vil fremme skatteordninger, som er gunstige for

beskæftigelsen, og som samtidig sikrer skatteindtægtene og den optimale effektivitet i det indre marked. Erhvervsbeskatningen spiller her en central rolle. Medlemsstaterne bør lægge størst mulig vægt på at samarbejde om løsninger på dette område.

IV. FREMME AF EN ØKONOMISK REFORM I DET INDRE MARKED FOR TJENESTEYDELSER

Tjenesteydelser udgør en stigende andel af EU's BNP og beskæftiger dobbelt så mange mennesker som industrien og landbruget tilsammen. Inden for det seneste årti har denne sektors vækst og jobskabelse i næsten alle medlemsstater overgået de øvrige sektorer, således at andelen af tjenesteydelser i den samlede økonomi er vokset i hele EU. Dog ligger beskæftigelsen i denne sektor i EU under niveauet i USA. Udviklingen inden for visse centrale sektorer som handelserhvervene og finansielle tjenesteydelser er af stor betydning for EU's økonomi, og det kræver særlig overvågning af disse markeder¹². De vigtigste målsætninger for denne sektor er vedvarende bestræbelser for at integrere og åbne markederne for tjenesteydelser og forbedre lovgivningen for visse tjenesteydelser.

A. ÅBNING OG INTEGRATION AF MARKEDER FOR TJENESTEYDELSER

1. Offentlig forsyningsvirksomhed

Udviklingen hen imod øget konkurrence omkring disse fundamentale tjenesteydelser giver fortsat betydelige økonomiske og sociale fordele. Med ikrafttrædelsen af direktiv 96/92 den 19. februar blev 1999 et vigtigt år for liberalisering af medlemsstaternes elektricitetsmarkeder. Kun Frankrig og Luxembourg kunne ikke overholde fristen¹³. Endvidere har de fleste medlemsstater valgt de alternative muligheder i direktivet, der fører til de mest gennemsligtige og åbne markedsstrukturer. Medlemsstaterne har fastsat ambitiøse markedsliberaliseringsmål, for så vidt angår markedsandele og segmenter, der er åbnes for konkurrence. Det endelige mål for EU's energimarkeder er imidlertid ikke blot liberalisering, men oprettelsen af et fælles europæisk energimarked, selv om dette medfører yderligere problemer. De økonomiske fordele ved liberaliseringen har virksomhederne og husholdningerne allerede kunnet mærke i nogle lande. For eksempel i Tyskland, Portugal, Frankrig, Belgien og Spanien er elektricitetspriserne (ekskl. afgifter) for private og industrien faldet i forventning om øget konkurrence inden for denne sektor (se tabel 22a og b og bilag C).

Inden for telekommunikation har virksomheder og private været begunstiget af den generelle liberalisering siden 1. januar 1998. De etablerede operatører er begyndt at tabe terræn til nye deltagere på grund af den øgede konkurrence. Dette har medført lavere priser for forbrugerne (virksomhedernes udgifter er faldet med op til 25% og privates udgifter med op til 40% i perioden 1997-1999). Afgifter for samtrafik og faste kredsløb falder også, selv om deres absolutte niveau stadig er for højt sammenlignet med internationale priser. På trods af fremgangen peges der på visse problemer i den femte rapport om gennemførelsen af EU's lovpakke for telesektoren [KOM(1999)537]. Blandt de vigtigste kan nævnes de nationale regeludstedende myndigheders varierende effektivitet, minimal harmonisering af EU's ordninger for tilladelser og samtrafik, ringe konkurrence på de lokale markeder og mulige

¹² Uheldigvis er det vanskeligt at foretage analyser heraf på grund af manglende statistiske oplysninger. Denne mangel på data bør afhjælpes.

¹³ Irland har 1 år ekstra og Grækenland 2 år.

hindringer for adgang, der opstår som følge af indførelsen af reglerne for omkostningsberegning og finansiering af forsyningspligttydelser (se tabel 23a og b).

De hidtidige resultater af liberaliseringen af luftfart er positive. Adgangen til markedet er tilfredsstillende, og der er nu flere store konkurrenter på markedet. Antallet af luftfartsselskaber er steget fra 132 i 1993 til 164 i 1998, de etablerede nationale selskabers markedsandel har været jævnt faldende, og antallet af ruter med mere end to selskaber er blevet tredoblet siden 1992 (se tabel 24a og b). Liberaliseringen har givet forbrugerne fordele i form af bedre service til lavere priser. Udviklingen i billetpriserne er imidlertid ikke helt tilfredsstillende. Tilbudspriser på billetter er blevet mere almindelige, men den mere konkurrenceprægede markedsstruktur har ikke altid medført en væsentlig prisnedsættelse for fuldt fleksible billetter. Kommissionens meddelelse om den europæiske luftfartsindustri [KOM(1999)182 endelig udg.] viser, at der stadig er store forskelle i billetpriser pr. km. i Europa, og der gives udtryk for betænkelighed ved priserne på visse ruter. Kommissionen har foranstaltet en særlig overvågningsprocedure for at følge prisudviklingen. Manglen på og de store omkostninger i forbindelse med lufthavnsinfrastrukturer samt luftrafiktætheden er de alvorligste hindringer for yderligere udvikling af konkurrencen, hvilket har en negativ indvirkning på flyindustrien som helhed. Små og mellemstore flyselskaber kan ikke forbedre deres markedspositioner hurtigere på grund af disse flaskehalse. På trods af Rådets direktiv 96/67/EØF gør medlemsstaternes forskellige regler angående pladstildeling og områder som ground handling det også vanskeligt at skabe fri konkurrence. Endelig er det nødvendigt at inkorporere en ekstern dimension i det fælles luftrafikmarked for at fjerne forvriddningen af det indre marked som følge af open skies-aftaler.

En åbning a postsektoren har været vanskelig. Rådet har vedtaget direktiv 97/67/EF, som indeholder regler for fastsættelse af takster, levering af forsyningspligttydelser og regnskabers gennemskuelse. Ved udgangen af oktober 1999 havde otte lande, Belgien, Danmark, Grækenland, Finland, Frankrig, Italien, Sverige og Det Forenede Kongerige gennemført EU-direktivet i fuldt omfang. Direktivet er delvist gennemført i Tyskland, Østrig, Nederlandene, Portugal og Spanien. Kommissionen overvejer for øjeblikket, hvordan den skal reagere herpå (se tabel 25).

Disse processer har flere fælles træk:

- For det første kræver fjernelse af traditionelle strukturer for levering af tjenesteydelser ofte oprettelse af nye markeder, der ikke er behov for i omgivelser med vertikalt integrerede monopoler. Dette er ofte vanskeligt af tekniske grunde (f.eks. produktion af elektricitet), anvendelse af fælles netværk til levering af tjenesteydelser (f.eks. elektricitets- og telekommunikationsnet, flytrafikkontrol) eller tildeling af knappe ressourcer (f.eks. lufthavne). Det kræver udvikling af nye markedsstrukturer for at skabe forbindelse mellem leverandører og forbrugere og organisere markederne på den mest effektive måde.
- Et andet fælles træk er forekomsten af flaskehalse i processerne (eksempler herpå er aftaler om netværksadgang inden for telekommunikation, flytrafikkontrol og pladstildeling i lufthavne). Ofte er årsagen til disse problemer de dominerende etablerede selskaber, som kontrollerer strategiske områder.
- For det tredje er forsyningspligten en væsentlig forudsætning for at opnå en socialt forsvarlig markedseffektivitet. Det kan undertiden være vanskeligt at etablere finansieringsordninger, som kan sikre konkurrencen og tilgodese interessenternes interesser, men der bør kunne findes socialt forsvarlige løsninger.

Medlemsstaterne bør vedtage og i fuldt omfang gennemføre EU's lovgivning inden for de fire sektorer, men især inden for electricitetssektoren. Streng håndhævelse af konkurrencereglerne og om nødvendigt udvidelse af lovgivningen vil sikre effektiv konkurrence inden for markeder, der netop har åbnet for fri konkurrence. Dette er vigtigt, når flaskehalse eller forsyningspligtigheder placerer etablerede virksomheder i en gunstig konkurrencesituation. Der vil blive udtænkt specifikke løsninger på specielle problemer som overvågning af flytransporttakster eller takster for netværksadgang inden for telekommunikation.

2. Finansielle tjenesteydelser

Markedet for finansielle tjenesteydelser i EU er inde i en rivende og fundamental udvikling. Bankerne er inde i en harmoniserings- og strukturel konsolideringsproces, som langt fra er tilendebragt. Den skærpede konkurrence, der er fremkaldt af den teknologiske udvikling, nye regler, tendensen til at springe mellemløbet over og et nyere fænomen, den fælles valuta, påvirker hele det europæiske banksystems finansielle struktur og virksomhed. Den øgede konkurrence om opsparingsmidler på indlåns- og udlånsmarkederne har indsnævret fortjenstemarginen inden for traditionel detailbankvirksomhed. Imidlertid er indtjening, som ikke stammer fra renteindkomst vokset betydeligt. Den øgede konkurrence fra euroværdipapirmarkederne vil eventuelt reducere omfanget af transaktioner med erhvervs kunder (se bilag D).

EU-bankernes indtjening kan slet ikke sammenlignes med bankerne i USA, hvor lovreformer i anden halvdel af 1990'erne satte skub i konkurrencen og omstruktureringerne inden for denne sektor (se tabel 27). Nye muligheder for at udnytte fordelene ved stordrift og udvidet produktsortiment har tvunget de europæiske banker til at slutte sig sammen, hvilket ikke nødvendigvis sker på bekostning af konkurrencen. Antallet af fusioner inden for banksektoren blev firedoblet fra midten til slutningen af 1990'erne. I første halvdel af 1999 tegnede de finansielle institutioner sig for 25% (målt i værdi) af samtlige fusioner og overtager. Sammenslutningerne og omstruktureringerne har primært fundet sted inden for de enkelte landes grænser. Grænseoverskridende sammenslutninger har hovedsagelig været regionale, især inden for Skandinavien, Den Iberiske Halvø og Benelux. Bankerne har i de fleste tilfælde søgt at opbygge store nationale koncerner for at kunne konkurrere på det europæiske marked (se tabel 28).

Den teknologiske udvikling og produkternes relative enkelhed letter integrationen på de paneuropæiske detailbankmarkeder, men de høje gebyrer for grænseoverskridende transaktioner hæmmer processen. De store omkostninger, der er forbundet hermed, skyldes hovedsagelig de underudviklede betalingssystemer i Europa. Ændringer mellem bankerne og de enkelte bankers afdelinger er nødvendige, for at der kan etableres fuldt integrerede betalingssystemer for private og erhvervs livet. Den samordnede strategi omfattende ECSB, EU-institutionerne, medlemsstaterne og den private sektor, som Kommissionen efterlyser i sin handlingsplan for finansielle tjenesteydelser for 1999, haster mere end nogen sinde for at løse dette efterhånden gamle problem.

Forsikringsmarkedet er karakteriseret af en langsom men gradvis integration og en udpræget tendens hen imod koncentration. Integrationen sker relativt langsomt inden for livsforsikringssektoren på grund af forskellige nationale skattesystemer. Af samme grund er det vanskeligt at skabe et fælles marked for pensionskasser. Derfor efterlyses der i handlingsplanen for finansielle tjenesteydelser en bedre koordinering af de regler, der gælder for tillægspensioner. Herudover slås der i handlingsplanen til lyd for fjernelse af unødvendige

nationale restriktioner for pensionskassernes investeringer for derved at fremskynde integrationen på EU's finansielle markeder.

Den øgede efterspørgsel efter andre finansielle aktiver end statsobligationer stimulerer markederne for selskabsværdipapirer, og der er mulighed for yderligere vækst på EU's aktiemarkeder. EU's aktiemarkeder udgjorde i 1998 ca. 25% af verdens samlede aktiemarked, hvilket er et pænt stykke under den nordamerikanske aktiehandel.

Hurtig gennemførelse af hele handlingsplanen for finansielle tjenesteydelser er påkrævet, især på følgende områder:

- *indførelse af massebetalingssystemer er vigtig for at lette integrationen af paneuropæiske detailbankmarkeder*
- *kontrol og tilsyn med banker bør styrkes ved at oprette fælles standarder for regnskabsaflæggelse og rapportering i hele EU*
- *gennemgang af nationale kodeks eller virksomhedsledelsesprincipper som omtalt i handlingsplanen skulle også kunne give anvisninger på nye initiativer*
- *det er nødvendigt at gennemgå de eksisterende ordninger for at kunne afpasse overvågningsstrukturerne efter de nye markedsforhold inden for finansielle tjenesteydelser*
- *Kommissionen har til hensigt at fremsætte et forslag til direktiv om pensionskasser omkring midten af 2000*
- *endelig vil harmoniserede regler, som foreslået i handlingsplanen lette integrationen på EU's børsmarkeder.*

B. FORBEDRING AF REGLERNE FOR TJENESTEYDELSER

1. E-handel

E-handel har potentiale til på EU-plan at skabe markeder for non-tradables og for virksomheder, som tidligere var bundet til lokale markeder, hvis de rette betingelser er til stede. Levering af højtforædlede produkter, der udbydes via nettet med de fordele, det giver i form af hastighed og kvalitet sammenlignet med de traditionelle formidlingskanaler, kan forventes at yde et vigtigt bidrag til væksten i online-handlen med tjenesteydelser.

Udviklingen i e-handlen afhænger i høj grad af konkurrencen inden for informationsteknologi og telekommunikation. Selv om liberaliseringen inden for telekommunikationssektoren har sænket taksterne, er abonnementsafgifterne stadig relativt høje i nogle EU-lande. Hvad leveringssystemer angår, varierer udbredelsen af informations- og kommunikationsteknologi i virksomhederne mellem de enkelte lande, og er især begrænset i SMV'er. Dette kombineret med det beskedne kendskab til informations- og kommunikationsteknologi kan i sidste ende blive den faktor, som begrænser væksten i e-handlen inden for EU.

I meddelelsen fra 1997 om e-handel [KOM(97)157 endelig udg.] understreges nødvendigheden af klare, pålidelige, sammenhængende regler til fremme af e-handlen, som samtidig tilgodeser de målsætninger, som er i offentlighedens interesse, navnlig forbrugernes. Forbrugernes tillid til det nye medie vil være bestemmende for væksten i e-handlen. Endvidere er fyldestgørende og effektive regler om intellektuel ejendomsret nødvendige for at beskytte og fremme kreativiteten.

I november 1998 vedtog Kommissionen et direktiv [KOM(98)586 endelig udg.] om visse retlige aspekter af elektronisk handel i det indre marked, hvorom Rådet nåede til enighed om en fælles holdning i december 1999. I direktivet præciseres anvendelsen af fundamentale principper vedrørende det indre marked (princippet om oprindelsesland og gensidig

anerkendelse) til sikring af fri bevægelighed for informationssamfundets tjenesteydelser. Principperne i direktivet gælder for finansielle tjenesteydelser og kapitalmarkeder med forbehold af de meget begrænsede undtagelser til beskyttelse af forbrugerne samt for investorer¹⁴.

Et sammenhængende regelsæt og effektiv grænseoverskridende retlig bilæggelse af tvister bør suppleres med grænseoverskridende udenretslig bilæggelse af tvister baseret på gennemskuelige og anerkendte adfærdskodeks (som forbrugerne har relativt lettere adgang til). Forbrugerne skal kunne afvikle problemer med online-leverandører uden større omkostninger og formaliteter. Et anerkendt og pålideligt kontrolsystem, som omfatter "kvalitetsmærker", effektive og ikke særligt kostbare udenretslige foranstaltninger vil medvirke til at øge forbrugernes tillid. Det er ikke Kommissionens opgave at etablere eller administrere sådanne foranstaltninger, men den kunne eventuelt støtte forbrugerorganisationer, der udvikler sådanne.

Der er allerede opnået gode resultater med indførelsen af omfattende regler for e-handel i det indre marked. Der er således allerede vedtaget direktiver om gennemsigtighed, tjenester med adgangsstyring og digitale signaturer.

Indførelse af omfattende regler for fri bevægelighed for informationssamfundets tjenesteydelser kræver effektiv anvendelse af allerede vedtagne direktiver. Endvidere er det nødvendigt at vedtage direktivet om visse retlige aspekter af elektronisk handel og direktivet om elektroniske penge for at komplettere regelgrundlaget. Hertil kommer, at Rådet skulle nå til enighed om en fælles holdning til intellektuel ejendomsret og fjernsalg (herunder også databeskyttelse inden for finansielle tjenesteydelser). Der er behov for en integreret politik, der kombinerer lovbestemmelser og brancheregler med regler for forbrugerbeskyttelse til styrkelse af forbrugernes tillid. Markedsforhold inden for andre sektorer, der har indflydelse på e-handel som f.eks. telekommunikation, skal overvåges. Endelig er der behov for en ny strategi vedrørende anvendelse af indirekte beskatning inden for elektronisk handel.

2. Handelserhvervene

Det er vigtigt at forbedre effektiviteten inden for handelssektoren af hensyn til produktmarkederne. En mere effektiv og konkurrencedygtig handelssektor vil kunne bidrage til lavere priser og et større udvalg af varer og tjenesteydelser. I øjeblikket er sektoren præget af markante produktivitsforskelle mellem de enkelte lande. Øget konkurrence og lovgivningsreformer vil kunne forbedre disse resultater. Restriktioner vedrørende etablering af store indkøbscentre og åbningstider er to væsentlige kategorier af bestemmelser, som indskrænker konkurrencen inden for denne sektor. Den seneste udvikling hen imod en større liberalisering af forretningernes åbningstider er blevet modvirket af en mere restriktiv politik, hvad angår udvidelse af store detailsalgssteder.

Planlægningsregler (herunder planlægningsbegrænsninger omkring bymidten) kan have indflydelse på detailhandlens udfoldelsesmuligheder. De begrænser forbrugernes potentielle fordele ved store salgssteder og innovationens gavnlige virkninger, især udviklingen af moderne detailhandelsformer. I lande med restriktive bestemmelser åbnes generelt færre nye forretninger (f.eks. Italien). Uheldigvis ser der ud til at være en stigende tendens til at

¹⁴ Europa-Parlamentet har anerkendt det presserende behov for dette direktiv og gav det sin fulde støtte under førstebehandlingen. Et ændringsforslag hertil blev vedtaget i august 1999 (KOM(1999)427 endelig udg.). Rådet (det indre marked) nåede den 7. december 1999 til politisk enighed om en fælles holdning til dette direktiv.

stramme planlægningsreglerne for detailsektoren i traditionelt mere liberale lande. Som følge heraf åbnes der færre nye forretninger i lande som Tyskland og Det Forenede Kongerige (se tabel 30).

En begrænsning af åbningstiderne begrænser også forbrugernes valgmuligheder, men beskytter små butikker, hvor ejeren finder det vanskeligere at udvide åbningstiden (se tabel 29). Alligevel går tendensen i retning af mere smidige åbningstidsregler, eftersom korte åbningstider i stigende grad anses for at skade forbrugerne og stride med den mere generelle tendens hen imod fleksible arbejdstidsordninger. Restriktionerne vedrørende åbningstider er tilsyneladende blevet lempet i Nordeuropa, især i lande som Danmark, Østrig, Nederlandene og Tyskland. I stigende omfang deltager regionale eller lokale myndigheder i forhandlingerne om ændring af reglerne om forretningernes åbningstider.

De nationale myndigheder bør fjerne de restriktioner, der bremser reformerne inden for handelssektoren. Vedtagelsen og gennemførelsen af den nye forordning om anvendelse af artikel 81, stk. 3, på vertikale aftaler mellem producenter og detailhandlere skulle få en gunstig indvirkning på handlen.

V. KONKLUSIONER

1. EU BØR BENYTTE SIG AF DET AKTUELLE GUNSTIGE ØKONOMISKE KLIMA OG FORBEDRE KONKURRENCEEVNEN Gennem økonomiske reformer, der kan forenes med den økonomiske og sociale samhørighed og andre sociale målsætninger

EU vil kunne nyde godt af en langvarig økonomisk vækst, hvis der på grundlag af de fordele ØMU'en giver, gennemføres økonomiske reformer med henblik på at skabe mere innovative, dynamiske og effektive strukturer. Vore erfaringer fra etableringen af det indre marked viser, at forbedring af effektiviteten, økonomisk integration og markeds konkurrence er forenelig med den udviklingsproces hen imod økonomisk konvergens, som den sociale samhørighed kræver. Markederne for offentlig forsyningsvirksomhed kan åbnes effektivt for konkurrence og samtidig levere tjenesteydelser til offentligheden til rimelige priser, SMV'ernes og forbrugernes interesser og miljøet kan tilgodeses og ofte fremmes gennem reformer. Tidligere har EU haft held til at forene vækst og økonomiske reformer med vækst i produktionen, stigning i velstanden og forbedring af levestandarden, når forudsætningerne og viljen til forandring reelt var til stede. Dette er væsentligt for at vinde bred politisk støtte til økonomiske reformer.

Udfordringen for EU består nu i at forene de nødvendige økonomiske reformer til forbedring af konkurrenceevnen med bevarelsen af et højt beskæftigelsesniveau og styrkelsen af den sociale samhørighed. For at dette skal kunne lykkes, er det nødvendigt at træffe passende foranstaltninger. EU og medlemsstaterne vil få mulighed for at drøfte disse spørgsmål på det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd i Lissabon den 23.-24. marts 2000.

2. EU OG MEDLEMSSTATERNE BØR SKABE DE BEDST MULIGE KONKURRENCEBETINGELSER OG RETSREGLER OG INDDRAGE DE INVOLVEREDE PARTER MED HENBLIK PÅ AT FINDE EFFEKTIVE LØSNINGER TIL FREMME AF INTEGRATIONEN

Effektive markeder kræver et pålideligt og gennemskeligt retsgrundlag. Markederne benytter dog også uskrevne ordninger og praksisser for at mindske handelsomkostningerne mellem leverandører og kunder. Det er markedernes reelle "økonomiske infrastrukturer" og er af stor betydning, hvis markederne skal være effektive økonomiske instrumenter. I nogle tilfælde kræver oprettelsen af et fælles marked revision af eksisterende markedsordninger for at

fastslå, om de afpasset efter de nye geografiske dimensioner. Dette gælder nye afregnings- og betalingssystemer for finansielle tjenesteydelser og oprettelsen af et fælles energimarked i EU. I andre tilfælde, især inden for elektronisk handel, er der behov for nye ordninger for at skabe et nyt marked. I alle disse tilfælde er der behov for lovgivning, men yderligere ændringer er vigtige for at tilpasse markedernes økonomiske infrastrukturer til de nye forhold i det indre marked. Disse ændringer kan kun gennemføres af industrien eller de lokale myndigheder, og den private sektors initiativer bør spille en afgørende rolle ved udviklingen af nye og mere effektive markedsstrukturer på EU-plan. Økonomiske reformer skal komme fra samfundets græsrod. Offentlige myndigheder har dog også en vigtig rolle at spille inden for tre områder:

- i. For det første som tidligere erfaringer har vist inden for områder som telekommunikation eller tekniske standarder, har EU den fordel, at det ved at inddrage de involverede parter med henblik på at drøfte og finde effektive løsninger til fremme af integrationen kommer til at fungere som en katalysator for ændringer. Det aktuelle Firenze-initiativ, som går ud på at udforme tekniske løsninger til integration af elektricitetsmarkedet med så lidt indgriben fra den offentlige sektor som muligt, er et eksempel på bedst praksis i denne sammenhæng..
- ii. For det andet skal både medlemsstaternes og EU's myndigheder revidere nugældende regler, hvis det viser sig, at reguleringen er så omfattende og omkostningerne så store, det går ud over markedseffektiviteten. De offentlige myndigheder skal bestræbe sig på, at lovgivningen for forbrugere, producenter og samfundet i almindelighed er enkel men af høj kvalitet.
- iii. De offentlige myndigheder skal sikre et højt konkurrenceniveau, således at markedskræfterne kan medvirke til at skabe effektive markeder, hvor strukturændringer omsættes til fordele for forbrugerne og forbedret konkurrenceevne.

3. EU OG MEDLEMSSTATERNE BØR IVÆRKSÆTTE POLITIKKER VEDRØRENDE DET INDRE MARKED OG NATIONALE MIKROØKONOMISKE POLITIKKER TIL FREMME AF ØKONOMISKE REFORMER OG KONKURRENCEEVNEN

To kategorier af instrumenter vil være nødvendige for at gennemføre de nødvendige strukturreformer i fuld overensstemmelse med nærhedsprincippet:

- Medlemsstaterne bør finde egnede mikroøkonomiske politikker til løsning af deres specifikke strukturelle og økonomiske problemer på produkt-, kapital- og andre markeder. Ligesom EU har været i stand til at kombinere samhørighed med integration, bør medlemsstaterne bestræbe sig på at indlede reformer, som er forenelige med deres egne sociale værdier og økonomiske forhold.
- Økonomiske reformer kræver styrkelse af det indre marked som grundelement i EU's mikroøkonomiske politikker. Indlemmelsen af mikroøkonomiske aspekter i de overordnede retningslinjer for den økonomiske politik bør suppleres med yderligere impulser til den økonomiske integration, som ØMU'en kræver.

4. EN GLOBAL MARKEDSÅBNING VIL FREMME LOVGIVNINGSREFORMEN

De potentielle fordele ved EU's økonomiske reformer og lovgivningsreformer vil være betydelig større, hvis reformerne finder sted inden for rammerne af et åbent marked og en reform af lovgivningen, især inden for visse områder af servicesektoren. Inden for f.eks. lufttransport, e-handel eller finansielle tjenesteydelser kræver globaliseringen af konkurrencen en global harmonisering af lovgivningen. EU vil kunne udnytte det opsving, den har oplevet efter den betydelige åbning for verdenshandlen og investeringerne, til at medvirke til

åbningen af visse stærkt regulerede verdensmarkeder, f.eks. inden for finansielle tjenesteydelser. Lande, der ansøger om medlemskab af Den Europæiske Union, må holde trit med de økonomiske reformer i EU og tilpasse deres markedsstrukturer hertil, således at deres økonomier kan udnytte alle fordelene ved udvidelsen.

BILAG

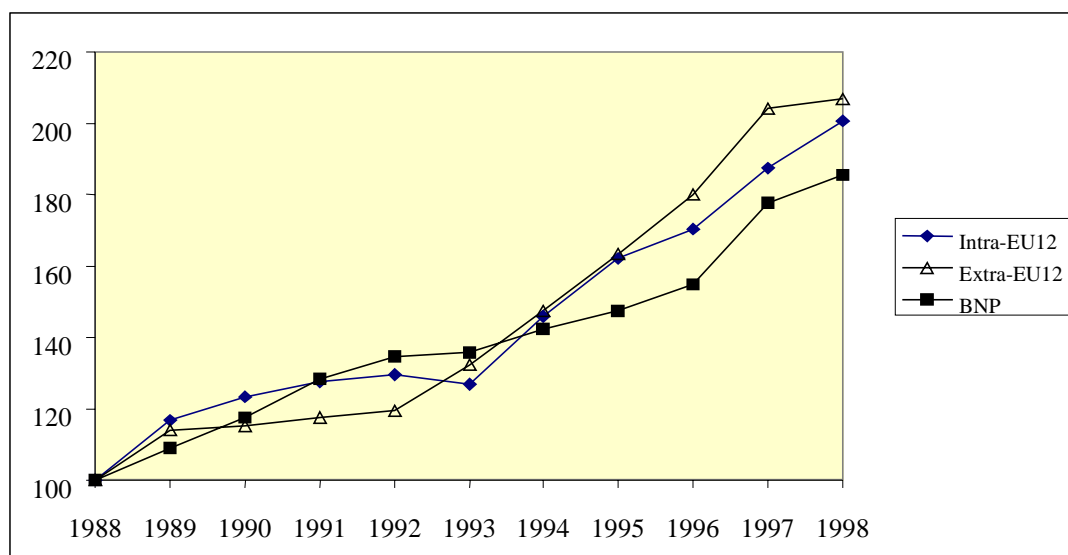
Økonomisk reform: Rapport om Fællesskabets produkt- og kapitalmarkeder

**Fremlagt af Kommissionen i overensstemmelse med
konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Cardiff**

Statistiske bilag

VURDERING AF DEN OVERORDNEDE MARKEDSEFFEKTIVITET
MARKEDSEFFEKTIVITET: INTEGRATION ER FORTSAT ALTAFGØRENDE FOR AT
OPNÅ ØGET MARKEDSEFFEKTIVITET
Økonomisk integration: Kapitalmarkedernes integration halter fortsat bagud i
forhold til produktmarkedernes
Produktmarkeder: handel og udenlandske investeringer

Figur 1 – Udvikling af EU's BNP og eksport af industrivarer

Kilde: COMEXT-databasen - Eurostat.

Tabel 1 – Relativ betydning af handel med industrivarer og tjenester

	Handel med industrivarer inden for EU (eksport i % af BNP)			Handel med industrivarer og tjenester i forhold til BNP (sektorbestemt værditilvækst i % af BNP)			
	gns. 88-92	gns. 93-97	difference	1993		1997	
				Industrivarer	Tjenester	Industrivarer	Tjenester
EU 12	11,6%	13,1%	1,5%	19,8	48,0	19,3	48,8
B-L	39,0%	41,2%	2,1%	18,1	53,6	18,1	54,9
D	14,4%	11,4%	-3,0%	21,7	43,6	19,9	45,7
DK	14,7%	16,1%	1,3%	17,1	42,7	17,1	42,0
E	6,0%	9,8%	3,8%	17,9	51,3	18,1	51,4
EL	3,2%	4,3%	1,1%	12,9	49,5	12,0	52,3
F	10,5%	11,2%	0,7%	18,4	49,8	18,2	49,7
I	9,0%	10,8%	1,7%	20,0	51,1	20,0	51,9
IRL	35,1%	39,7%	4,6%	28,8	38,3	31,4	38,8
NL	29,5%	30,5%	1,0%	17,7	44,9	17,8	46,6
P	16,9%	16,7%	-0,2%	22,9	45,3	22,1	43,1
UK	8,1%	10,4%	2,3%	19,7	50,3	19,7	52,2

Kilde: COMEXT- og CRONOS-databaserne – Eurostat.

Tabel 2 – Udvikling i handelen med tjenester inden for EU i % af BNP (1992-1997) – Sammenlignet med industrivarer i 1997

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	Handel med industrivarer inden for EU i 1997
A	16,3%	16,9%	16,1%	17,2%	18,2%		40,8
B-L	18,1%	18,4%	19,7%	16,6%	17,3%	18,3%	93,8
D	4,7%	4,6%	4,5%	4,7%	4,9%	5,0%	25,6
DK	:	:	:	:	:		40,0
E	5,7%	7,5%	8,0%	8,0%	8,5%	8,6%	27,3
EL	:	9,0%	9,5%	8,4%	8,4%		17,9
F	6,7%	6,4%	6,1%	4,8%	4,7%	5,0%	26,8
FIN	:	7,4%	7,3%	8,1%	7,7%	7,5%	35,1
I	5,2%	5,7%	5,7%	5,9%	5,8%	6,0%	22,4
IRL	:	:	:	:	:		79,8
NL	15,1%	14,8%	14,7%	14,1%	14,3%	14,9%	74,1
P	:	10,5%	10,4%	10,8%	10,7%	9,7%	45,4
S	:	:	:	:	:		39,5
UK	4,5%	4,7%	4,9%	5,2%	5,4%	5,0%	24,6

Kilde: COMEXT- og CRONOS-databaserne – Eurostat.

Tabel 3 – EU's direkte investeringer i udlandet (mio. EUR)

	Direkte investeringer i udlandet fordelt efter bestemmelsesland		De direkte investeringers relative betydning (DIU/BNP)
	gns. 1992-98	procentdel	gns. 92-98
A	1443	2,2%	0,8%
B-L	9008	13,5%	4,1%
D	7274	10,9%	0,4%
DK	1269	1,9%	0,9%
E	4230	6,4%	0,9%
EL	492	0,7%	0,5%
F	7434	11,2%	0,6%
FIN	1749	2,6%	1,6%
I	4486	6,7%	0,5%
IRL	1551	2,3%	3,0%
NL	10483	15,8%	3,4%
P	1049	1,6%	1,3%
S	4636	7,0%	2,4%
UK	11450	17,2%	1,2%

Kilde: Eurostat.

Tabel 4 – Fusioner og overtagelser

	1992	1995	1998*
Antal fusioner og overtagelser (sektorbestemt)			
Industri	57,6%	54,4%	47,4%
Servicesektor	42,4%	45,6%	52,6%
Udvikling i værdi (EU, 1992=100)	100	114	256

* første ni måneder.

Kilde: M&A-databasen.

Kapitalmarkeder

Tabel 5 – Andel af de nationale investeringsporteføljer investeret i udenlandske værdipapirer

	1997	Gns. 1990-97
D	18,5	18,8
E¹	10,2	9,5
F	12,4	9,4
I	19,0	12,7
UK	15,3	17,3

¹ 1996 og 1990-96 for Spanien.

Kilde: OECD Financial Accounts Statistics.

Tabel 6.a – Hjemlig forbrugspræference: væksten i det private forbrug i faste priser, 1961-1998

	B	DK	D	EL	E	F	IRL	I	L	NL	A	P	FIN	S	UK	US	EU-15
B	1,00																
DK	0,10	1,00															
D	0,54	0,34	1,00														
EL	0,51	0,27	0,61	1,00													
E	0,65	0,25	0,56	0,47	1,00												
F	0,63	0,37	0,56	0,63	0,80	1,00											
IRL	0,32	0,15	0,13	0,20	0,20	0,11	1,00										
I	0,64	0,10	0,46	0,47	0,75	0,72	0,08	1,00									
L	0,47	0,14	0,62	0,36	0,46	0,45	0,13	0,32	1,00								
NL	0,60	0,45	0,74	0,64	0,70	0,67	0,30	0,54	0,48	1,00							
A	0,54	0,07	0,47	0,50	0,61	0,51	-0,07	0,43	0,32	0,41	1,00						
P	0,51	-0,08	0,24	0,17	0,55	0,35	0,13	0,37	0,43	0,32	0,46	1,00					
FIN	0,37	0,29	0,30	0,32	0,49	0,58	-0,02	0,47	0,38	0,32	0,22	0,08	1,00				
S	0,51	0,42	0,45	0,33	0,73	0,63	0,11	0,61	0,53	0,59	0,29	0,41	0,63	1,00			
UK	0,19	0,06	-0,04	0,10	0,21	0,23	0,35	0,15	0,15	0,01	0,06	0,06	0,41	0,21	1,00		
US	0,28	0,50	0,28	0,40	0,31	0,43	0,39	0,10	0,03	0,40	0,21	-0,05	0,27	0,27	0,48	1,00	
EU-15	0,76	0,35	0,75	0,67	0,87	0,88	0,25	0,81	0,58	0,77	0,57	0,43	0,60	0,73	0,36	0,44	1,00

Kilde: Ameco.

Tabel 6.b – Hjemlig forbrugspræferenc: sammenhæng med BNP-vækst, 1961-98

	B	DK	D	EL	E	F	IRL	I	L	NL	A	P	FIN	S	UK	US	EU-15
B	1,00																
DK	0,51	1,00															
D	0,70	0,59	1,00														
EL	0,57	0,49	0,59	1,00													
E	0,73	0,43	0,56	0,58	1,00												
F	0,86	0,53	0,68	0,65	0,82	1,00											
IRL	0,01	-0,02	-0,02	0,05	0,01	-0,04	1,00										
I	0,74	0,39	0,52	0,46	0,69	0,77	-0,12	1,00									
L	0,36	0,28	0,42	0,11	0,24	0,23	0,08	0,13	1,00								
NL	0,76	0,57	0,72	0,54	0,56	0,72	0,12	0,55	0,38	1,00							
A	0,70	0,41	0,68	0,53	0,61	0,72	-0,08	0,59	0,27	0,64	1,00						
P	0,72	0,35	0,57	0,47	0,59	0,74	0,01	0,66	0,23	0,59	0,64	1,00					
FIN	0,53	0,34	0,27	0,41	0,48	0,54	0,14	0,41	0,21	0,33	0,42	0,36	1,00				
S	0,67	0,47	0,43	0,50	0,61	0,66	0,04	0,59	0,07	0,58	0,42	0,36	0,71	1,00			
UK	0,32	0,50	0,32	0,38	0,34	0,39	0,10	0,30	0,44	0,38	0,25	0,49	0,40	0,39	1,00		
US	0,29	0,51	0,44	0,38	0,35	0,41	0,03	0,32	0,28	0,43	0,13	0,36	0,20	0,21	0,59	1,00	
EU-15	0,88	0,64	0,83	0,69	0,81	0,92	0,01	0,80	0,39	0,80	0,75	0,77	0,55	0,70	0,57	0,52	1,00

Kilde: Ameco.

Tabel 7 – Samlet aktieemission (offentlige førstegangsemissioner og sekundært salg) (mio. EUR)

	1997	1998	ændring i %
A	3195,1	644,6	-79,8
B	1484,7	2462,6	65,9
D	7843,8	20816,4	165,4
DK	830,7	2468,6	197,2
E	NA	10095,8	NA
EL	1663,8	2203,0	32,4
F	17829,0	26610,1	49,3
FIN	877,7	3017,5	243,8
I	5142,8	10218,1	98,7
IRL	2269,5	1194,3	-47,4
L	538,2	3332,7	519,2
NL	16688,7	35361,1	111,9
P	609,5	3109,0	410,1
S	1832,5	798,1	-56,4
UK	19688,4	15548,6	-21,0
EU-15 ¹	80494,3	127784,6	58,7
EU-15		137880,4	

¹ minus Spanien.

Kilde: International Federation of European Stock Exchanges

Tabel 8 – Aktieindeks for paneuropæiske og nationale terminsmarkeder

Dow Jones STOXX 50 og DAX				
Antal derivatkontrakter				
(Dagligt gennemsnit pr. kvartal)				
	III.1998	IV.1998	I.1999	II.1999
Futures på				
DJ Stoxx 50 1	2229	4973	13685	18790
Futures på				
DAX 2	30917	26344	58304	47328
Optioner på				
DJ Stoxx 50 1	834	2113	3775	11117
Optioner på				
DAX 2	130927	122203	126189	117866

1) DJ Euro Stoxx 50 og DJ Stoxx 50.

2) Inklusive DAX odd lot.

Kilde: Deutsche Börse

Tabel 9 – Internationale aktieemissioner

Internationale aktieemissioner (mia. EUR)			
	1997	1998	1999¹
<i>EUR</i>	192,8	285,0	445,40
<i>USD</i>	454,2	524,3	516,40
<i>YEN</i>	114,2	64,9	71,73
<i>IALT</i>	886,8	1014,7	1033,50

¹ Tre kvartaler af 1999.

Kilde: Den Internationale Betalingsbanks kvartalsrapport, november 1999.

Det er nødvendigt at fremme innovation og kreativitet for at forbedre den økonomiske effektivitet

Tabel 10 – EU-indikatorer for økonomisk effektivitet

	A	B	D	DK	E	EL	F	FIN	I	IRL	L	NL	P	S	UK	USA	Japan	OECD	EU
<i>Bruttoudgifter til F&U (GERD) i % af BNP i 1997</i>	1,52	-	2,31	2,03	0,86	-	2,78	2,23	1,08	1,43	-	-	0,65	3,85	1,87	2,71	2,92	2,21	1,83
<i>Årlig vækst i GERD i 1997</i>	2,80	intet	2,9	4,20	2,80	intet	14,30 ¹⁵	-1,05 ¹	7,60	11,20	intet	4,10 ¹	9,40	intet	-0,80	5,60	3,90	4,50	2,40
<i>% af GERD finansieret af industrien i 1997</i>	49,30	-	61,6	50,20	44,7	-	62,90	-	44,30	69,60	-	-	21,10	67,70	49,50	64,30	74,00	62,30	-
<i>Opfindsomhed (antal patenter pr. 10.000 indbyggere) i 1996</i>	2,33	0,88	5,25	2,53	0,59	0,39	4,32	2,25	1,24	2,22	2,14	1,59	0,09	4,72	3,11	4,03	-	5,82	2,62
<i>Spredning (udenlandske/nationale patentansøgninger) i 1996</i>	11,07	26,72	6,76	37,99	8,11	3,39	24,36	9,52	-	9,69	-	37,68	8,87	27,71	12,61	9,46	0,58	4,28	8,01
<i>Innovationsintensitet: andel i % af de innovative virksomheders omsætning, der anvendes til innovation 1997-1998</i>	3,50	2,20	4,1	intet	1,80	intet	4,30	3,9	intet	3,30	intet	3,80	intet	7	3,20	intet	intet	intet	3,80
<i>Betalingsbalance for teknologi: indtægter i % af GERD i 1997</i>	5,97	87,48 ¹⁶	23,96	-	20,47 ¹⁷	-	1,76	6,71 ¹	9,30	-	-	97,60 ¹⁸	33,20	4,61	18,86 ²	15,89	5,62		
<i>Betalingsbalance for teknologi: betalinger i % af GERD i 1997</i>	21,95	72,17 ²	28,19	-	23,40	-	14,34 ¹	3,41 ¹	14,24 ²	-	-	96,50 ³	92,37	0,71	15,72	4,44	2,96		

Kilde : STI, OECD og Eurostat, Community Innovation survey, Statistics in Focus.

¹⁵ Tal for 1996.

¹⁶ Tal for 1995.

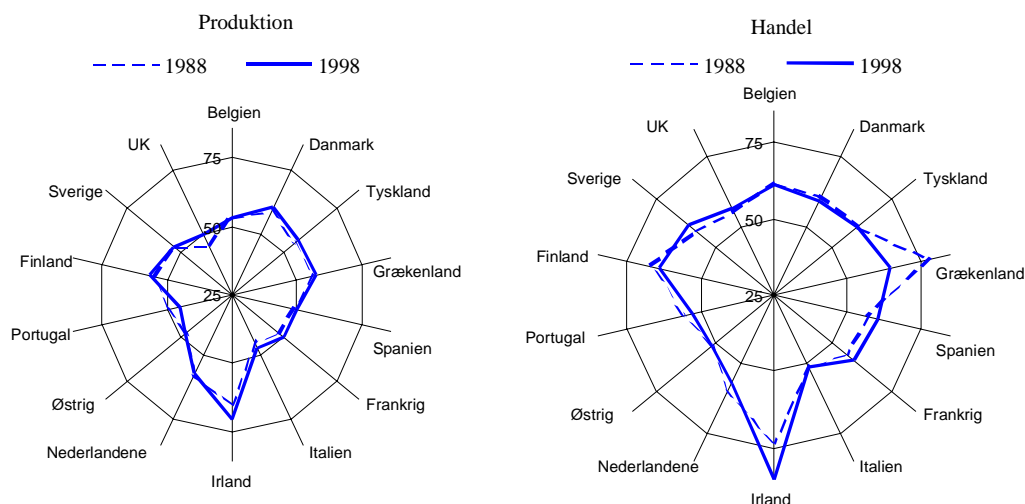
¹⁷ Tal for 1993.

¹⁸ Tal for 1992.

MARKEDSEFFEKTIVITETEN: INTEGRATIONENS INDVIRKNING PÅ DEN SOCIALE SAMHØRIGHED OG FORBRUGERNE

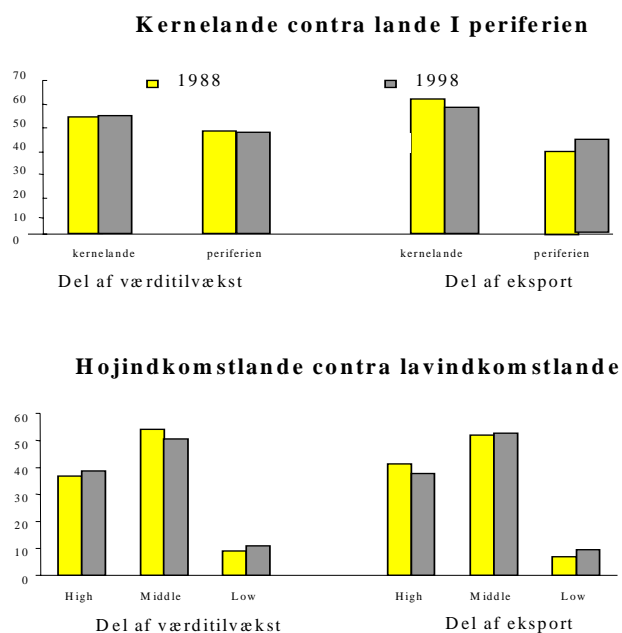
Økonomisk og social samhørighed

Figur 2 – Specialisering i produktion og handel: 1988-1998 (de fem største sektors andel)

Kilde: WIFO-beregninger baseret på SBS og COMEXT

Figur 3 - Geografisk koncentration af produktion og eksport

Kilde: WIFO-beregninger baseret på SBS og COMEXT

Integrationens indvirkning på detailpriserne

Tabel 11 – Tendens i prisspredning efter afgifter i 1985-1998 (standardspredning)

KATEGORI	1985	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Privat konsum	21,9	18,8	18,8	15,9	16,4	18,1	16,0	14,8	14,7
Byggeri	19,2	22,1	20,7	21,4	22,0	22,5	21,8	23,3	23,9
Maskiner og udstyr	9,1	6,2	7,8	6,8	8,5	9,3	7,8	6,1	6,7

Kilde: 1985-1997 Eurostat; 1998-vurdering fra GD for Det Indre Marked.

Tabel 12 – Prisspredning i EU-15: Generelle kategorier, 1990-1998 (variationskoefficient)

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Privat konsum	0,21	0,19	0,18	0,16	0,16	0,18	0,16	0,15	0,15
Madvarer, drikkevarer, tobak	0,26	0,21	0,21	0,17	0,18	0,17	0,16	0,17	0,17
Beklædning og skotøj	0,16	0,12	0,12	0,14	0,11	0,14	0,13	0,08	0,08
Bruttohuslejer, brændstof og el	0,30	0,29	0,30	0,28	0,28	0,29	0,26	0,25	0,25
Husstandsudstyr og driftsomkostninger	0,16	0,17	0,13	0,11	0,12	0,14	0,10	0,08	0,08
Transport og kommunikation	0,17	0,16	0,15	0,14	0,18	0,17	0,16	0,15	0,15
Fritid, uddannelse og kultur	0,22	0,17	0,16	0,13	0,14	0,17	0,16	0,11	0,10
Byggeri	0,19	0,22	0,21	0,22	0,23	0,23	0,22	0,23	0,24
Maskiner og udstyr	0,06	0,06	0,08	0,07	0,08	0,09	0,08	0,06	0,07

Kilde: 1990-1997 Eurostat; 1998-vurdering fra GD for Det Indre Marked.

Tabel 13 – Prisspredning i EU-15: detaljeret sektorinddeling i 1990-1998
(variationskoefficient)

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Madvarer									
Brød og cerealier	0,31	0,26	0,25	0,20	0,22	0,20	0,18	0,17	0,16
Kød	0,26	0,22	0,23	0,20	0,21	0,20	0,19	0,18	0,19
Fisk	0,18	0,18	0,14	0,14	0,14	0,18	0,17	0,16	0,16
Mælk, ost og æg	0,14	0,15	0,12	0,08	0,09	0,10	0,10	0,12	0,12
Olie og fedtstoffer	0,37	0,25	0,28	0,22	0,22	0,13	0,11	0,15	0,15
Frugt, grøntsager, kartofler	0,23	0,21	0,21	0,20	0,20	0,19	0,19	0,18	0,18
Andre madvarer	0,20	0,17	0,20	0,17	0,18	0,15	0,14	0,14	0,13
Drikkevarer									
Ikke-alkoholiske drikkevarer	0,36	0,33	0,25	0,19	0,21	0,24	0,25	0,36	0,35
Alkoholiske drikkevarer	0,59	0,44	0,40	0,31	0,34	0,36	0,37	0,29	0,29
Beklædning og skotøj									
Beklædning inklusive reparation	0,17	0,12	0,12	0,14	0,12	0,15	0,14	0,07	0,07
Skotøj inklusive reparation	0,19	0,18	0,17	0,20	0,13	0,15	0,12	0,12	0,12
Bruttohuslejer, brændstof og el									
Bruttohuslejer	0,37	0,38	0,37	0,33	0,33	0,34	0,31	0,30	0,30
Brændstof og el	0,13	0,11	0,15	0,17	0,17	0,18	0,17	0,17	0,17
Husstandsudstyr og driftsomkostninger									
Møbler, gulvbeklædning og reparation	0,14	0,10	0,12	0,08	0,09	0,13	0,10	0,09	0,08
Husstandstekstiler og reparation	0,25	0,27	0,27	0,26	0,18	0,20	0,17	0,16	0,17
Husstandsudstyr og reparation	0,14	0,09	0,07	0,13	0,12	0,16	0,14	0,10	0,10
Andre husstandsvarer og -tjenester	0,27	0,24	0,21	0,15	0,17	0,17	0,16	0,15	0,15
Transport og kommunikation									
Individuelt transportudstyr	0,26	0,24	0,24	0,22	0,19	0,21	0,20	0,19	0,19
Driftsomkostninger til transport	0,21	0,21	0,18	0,16	0,16	0,18	0,17	0,16	0,16
Indkøb af transporttjenester	0,26	0,27	0,27	0,27	0,28	0,27	0,27	0,27	0,26
Kommunikation	0,35	0,34	0,30	0,31	0,30	0,18	0,19	0,18	0,18
Fritid og kultur									
Fritidsudstyr og reparation	0,18	0,13	0,09	0,10	0,12	0,14	0,13	0,10	0,10
Fritids- og kulturtjenester	0,28	0,25	0,23	0,21	0,20	0,20	0,18	0,13	0,13
Bøger, aviser og blade	0,27	0,22	0,17	0,14	0,15	0,18	0,18	0,18	0,17

Kilde: 1990-1997 Eurostat; 1998-vurdering fra GD for Det Indre Marked.

Tabel 14 – Anslået prisspredning før afgifter i EU-15, 1990-97 (variationskoefficient)

	med indirekte afgifter	uden indirekte afgifter
Privat konsum	0,15	0,13
Madvarer, drikkevarer, tobak	0,17	0,14
Madvarer	0,14	0,11
Drikkevarer	0,36	0,26
Tobak	0,32	0,31
Beklædning og skotøj	0,08	0,09
Bruttohuslejer, brændstof og el	0,25	0,24
Husstandsudstyr og driftsomkostninger	0,08	0,07
Transport og kommunikation	0,15	0,12
Kommunikation	0,18	0,19
Fritid, uddannelse og kultur	0,11	0,09

Kilde: Eurostat og GD for Økonomiske og Finansielle Anliggender.

Tabel 15 – Prisspredning i 6 lande (Belgien, Danmark, Frankrig, Nederlandene, Tyskland, Østrig) **med forholdsvis små bilaterale valutakursbevægelser** (variationskoefficient)

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Privat konsum	0,11	0,10	0,10	0,09	0,07	0,07	0,07	0,09	0,09
Madvarer, drikkevarer, tobak	0,14	0,13	0,14	0,12	0,12	0,12	0,13	0,14	0,15
Madvarer	0,10	0,10	0,11	0,11	0,11	0,10	0,12	0,13	0,13
Drikkevarer	0,25	0,23	0,20	0,14	0,15	0,17	0,18	0,20	0,21
Tobak	0,29	0,31	0,27	0,21	0,19	0,19	0,20	0,19	0,18
Beklædning og skotøj	0,10	0,07	0,07	0,07	0,06	0,06	0,07	0,06	0,06
Bruttohuslejer, brændstof og el	0,10	0,09	0,10	0,08	0,06	0,07	0,10	0,11	0,11
Husstandsudstyr og driftsomkostninger	0,09	0,09	0,09	0,04	0,04	0,05	0,04	0,04	0,04
Transport og kommunikation	0,15	0,14	0,13	0,11	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Kommunikation	0,27	0,27	0,27	0,24	0,24	0,14	0,17	0,18	0,18
Fritid, uddannelse og kultur	0,10	0,09	0,08	0,07	0,06	0,08	0,09	0,08	0,08
Byggeri*	0,09	0,10	0,13	0,09	0,09	0,07	0,07	0,08	0,08
Boligbyggeri*	0,13	0,11	0,11	0,10	0,14	0,10	0,11	0,11	0,11
Erhvervsbyggeri*	0,12	0,12	0,10	0,09	0,09	0,07	0,10	0,11	0,11
Anlægsarbejder*	0,06	0,16	0,14	0,08	0,07	0,05	0,06	0,06	0,06
Maskiner og udstyr	0,06	0,06	0,09	0,05	0,08	0,08	0,07	0,06	0,06
Transportudstyr	0,11	0,19	0,20	0,10	0,12	0,08	0,14	0,06	0,07
Ikke-elektrisk udstyr	0,08	0,06	0,07	0,05	0,09	0,09	0,07	0,07	0,08
Elektrisk udstyr	0,08	0,04	0,08	0,06	0,06	0,05	0,08	0,07	0,07

Kilde: 1990-1997 Eurostat; 1998-vurdring fra GD for Det Indre Marked.

* Minus Frankrig på grund af brud i tidsrækkerne.

Observering af horisontale spørgsmål

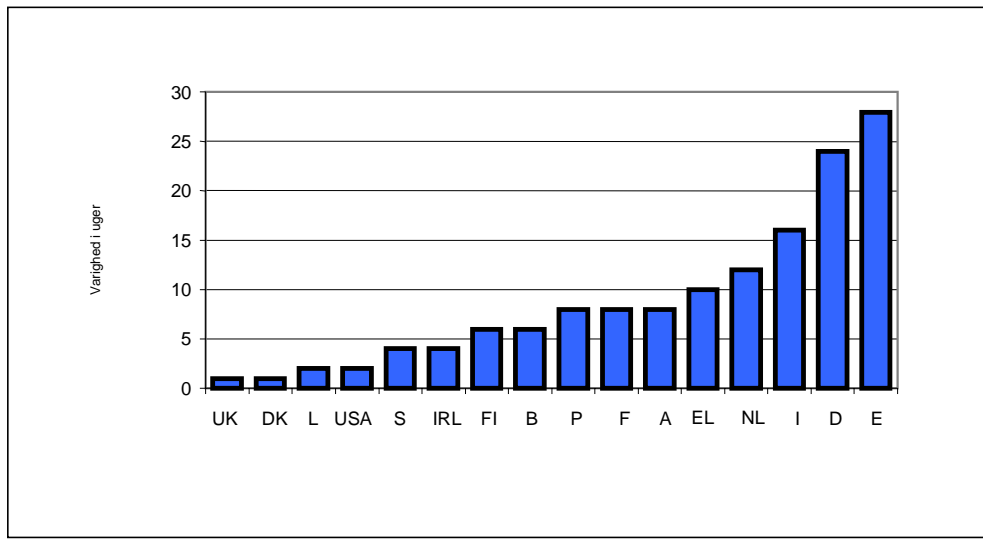
Tabel 16 - Summariske OECD-indikatorer for økonomisk regulering i 1998

	Stats-kontrol	Hindringer for iværksætter-initiativer	Hindringer for handel og investering	Summarisk indikator for regulering af produkt-markedet
EU-LANDE	2,92	1,83	1,36	1,98
A	2,6	1,8	1,2	1,8
B	3,4	2,6	1,4	2,4
D	1,7	2,3	1,2	1,7
DK	3,1	1,4	1,3	1,9
E	3,4	1,5	1,3	2
EL	4	1,6	1,7	2,4
F	3,6	2,7	1,2	2,4
FIN	3,3	2,2	1,3	2,2
I	4,4	2,3	1,2	2,5
IRL	1,3	1,4-2,0	1,1	1,3-1,4
NL	3,2	1,6	1,2	2
P	3,5	1,0-1,6	2,3-2,5	2,3-2,9
S	2,8	2,1	1,5	2,1
UK	0,7	0,6	1,1	0,8
ANDRE OECD-LANDE	2,90	1,81	2,33	2,38
Australien	2,3	1,6	1,7	1,9
Canada	1,5	1,0-1,6	2,7	1,8-2,0
Tjekkiet	4,7	0,7-2,9	2,5-4,7	2,6-4,2
Ungarn	3,7	0,4-2,6	0-2,2	1,2-2,8
Island	1,5-5,0	1,4-4,1	1,9	1,6-3,5
<i>Japan</i>	2,6	2,2	3	2,6
Korea	2,9	1,3-3,5	1,9-4,1	2,0-3,6
Mexico	1,4	0,9-3,1	3,6	2,1-2,8
New Zealand	2,2	1,3	1	1,5
Norge	4,4	1,0-1,6	2,1-3,4	2,5-3,2
Polen	4,0-5,7	0,3-3,1	1,8-4,0	2,0-4,3
Schweiz	3	2,4	1,8	2,4
Tyrkiet	2,3-3,6	1,5-3,6	2,4	2,1-3,1
<i>USA</i>	0,9	1,6	1,2	1,2

Kilde: OECD - "Cross-Country Regulation Patterns and their Implications for Sectoral Performance: A Progress Report" - ECO/CPE/WP1(99)16) - 1. oktober 1999.

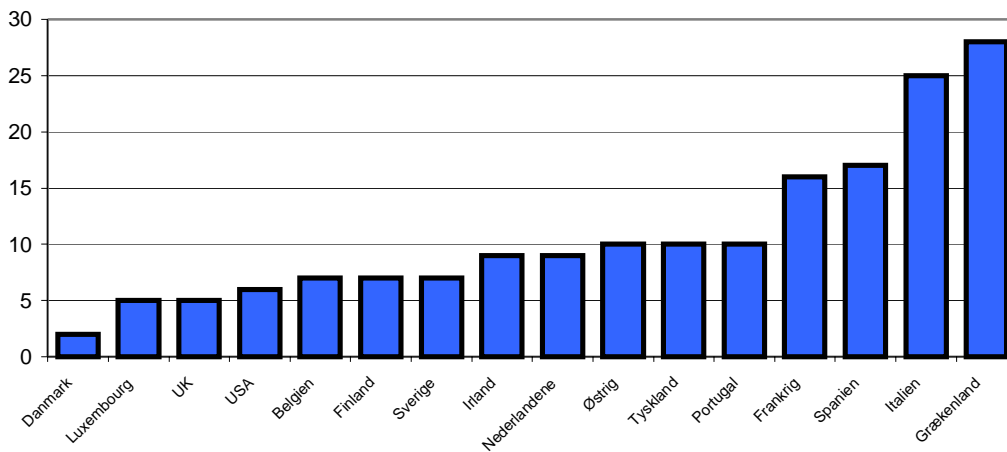
FORBEDRING AF ERHVERVSKLIMAET
Iværksætterinitiativer og forenkling af lovgivningen

Figur 4 – Tid, der går til registrering af en virksomhed

Kilde: Logotech-undersøgelse ("*International comparison of the formal requirements and administrative procedures required for the formation of SMEs*" – 1997) og Europa-Kommissionen.

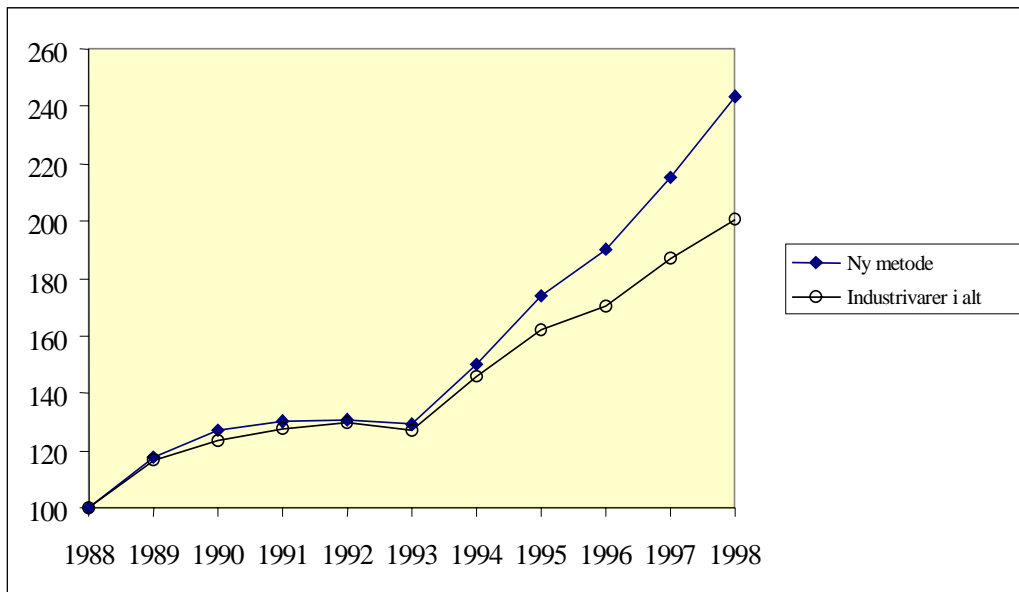
Figur 5 - Samlede antal procedurer, som er nødvendige for at registrere en virksomhed

Kilde: Logotech-undersøgelse ("*International comparison of the formal requirements and administrative procedures required for the formation of SMEs*" – 1997) og Europa-Kommissionen.

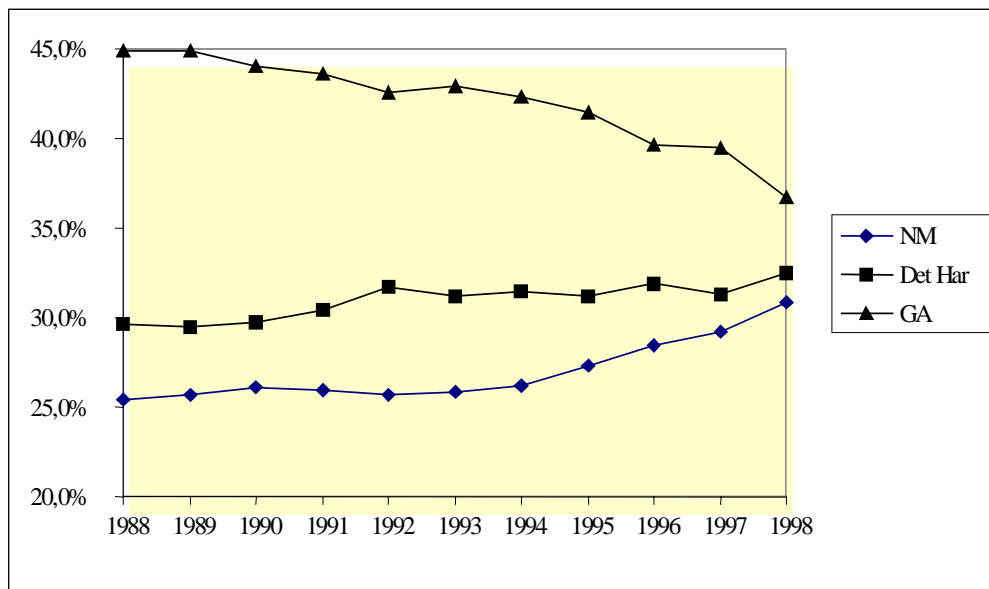
Resterende tekniske handelshindringer

Figur 6 - Udvikling af handelen med industrivarer og den handel, der er omfattet af den nye metode i EU-12

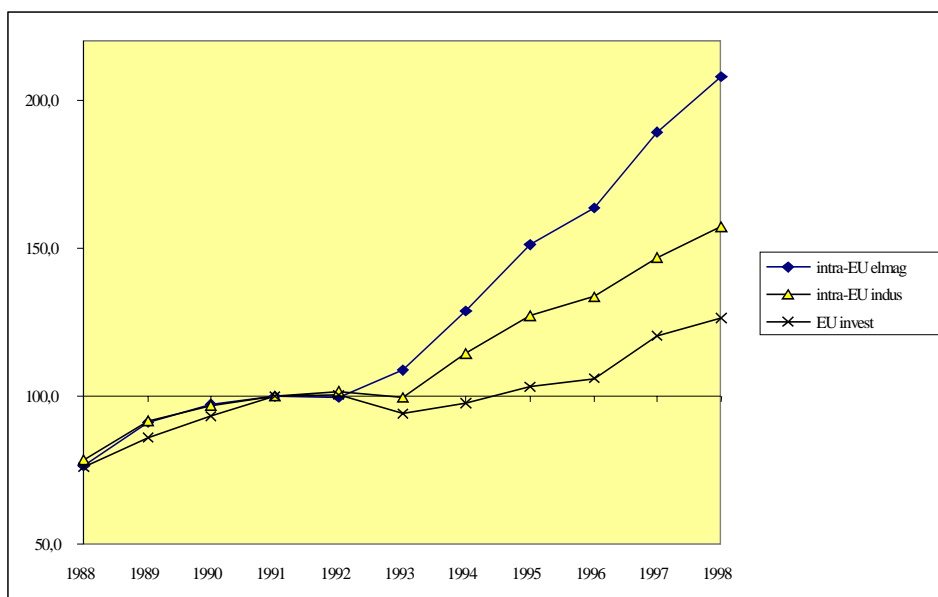
Kilde: COMEXT

Figur 7 - Andel af handelen med industrivarer i EU-12, der er omfattet af den nye metode, detaljeret harmonisering og princippet om gensidig anerkendelse

Kilde: COMEXT

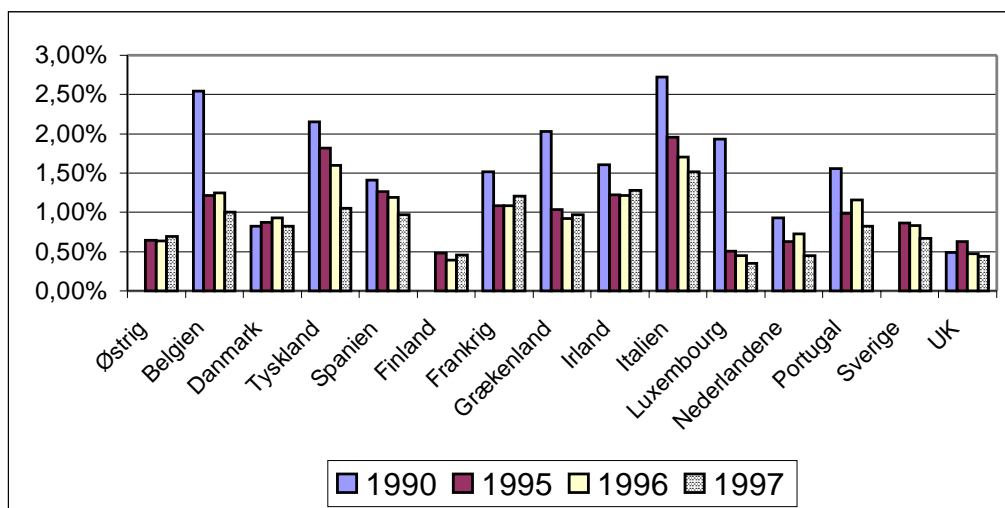
Figur 8 - Produkter, der er påvirket af direktivet om elektromagnetisk kompatibilitet, udvikling i handelen (1991=100)

Kilde: COMEXT

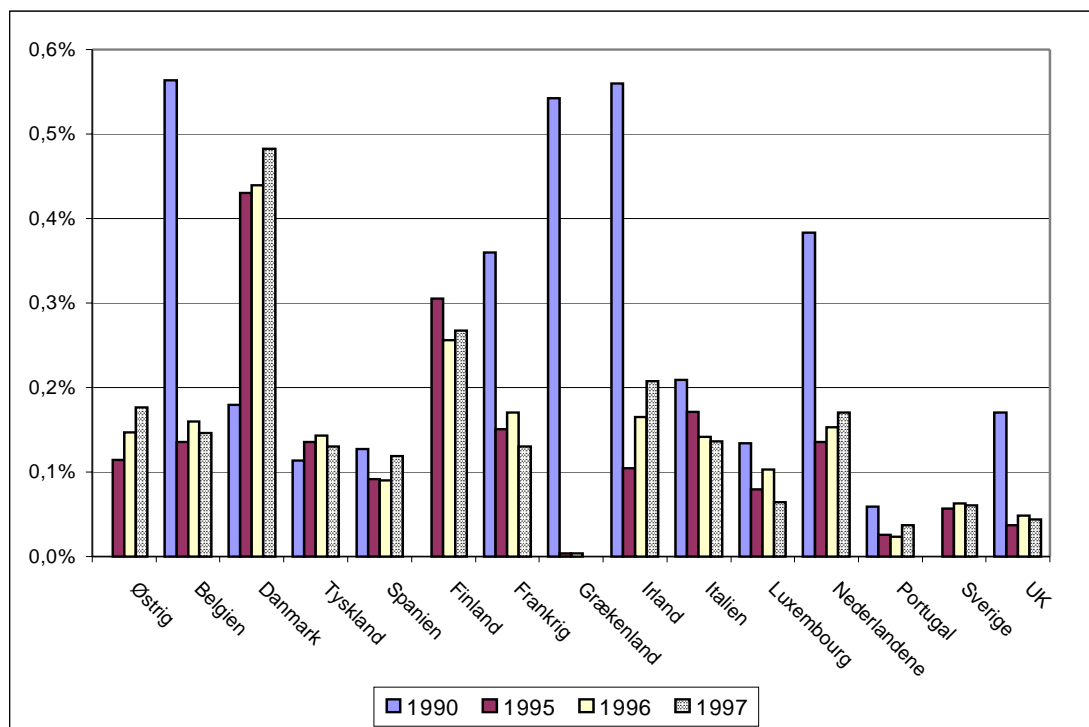
FORBEDRING AF MARKEDERNES VIRKEMÅDE
Statsstøtte

Figur 9 - Samlet statsstøtte i % af BNP

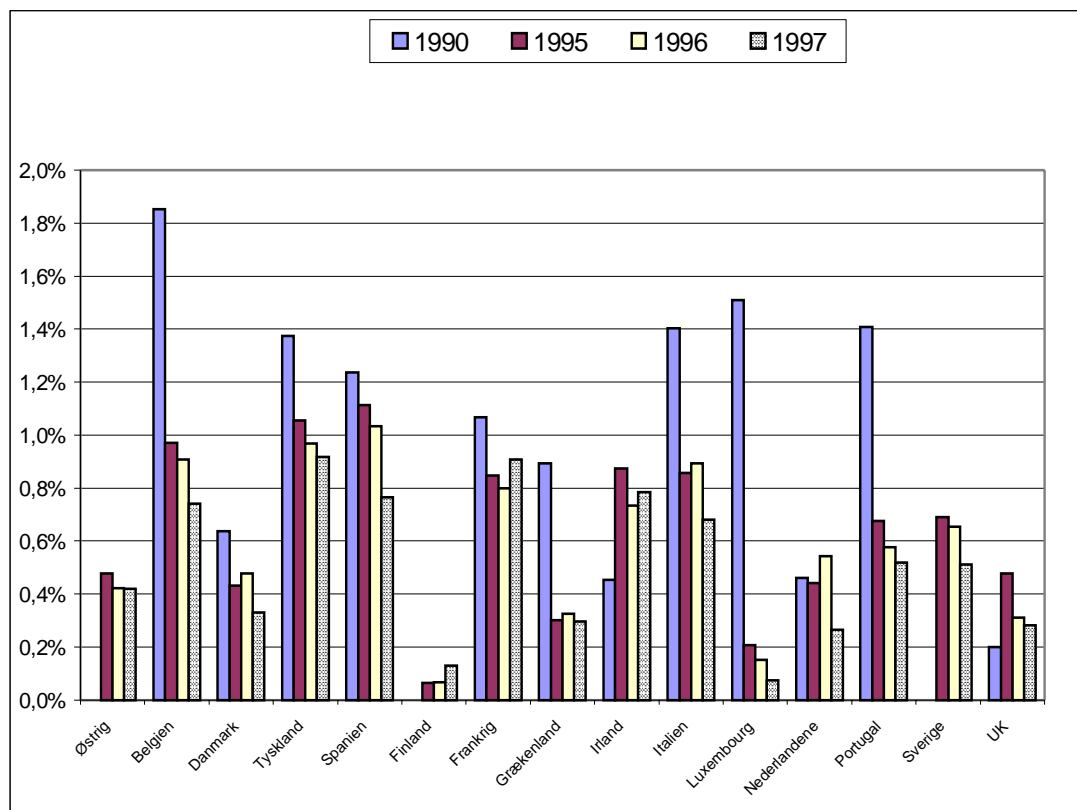
Kilde: Europa-Kommissionen, GD for Konkurrence

Figur 10 - Horizontal statsstøtte i % af BNP

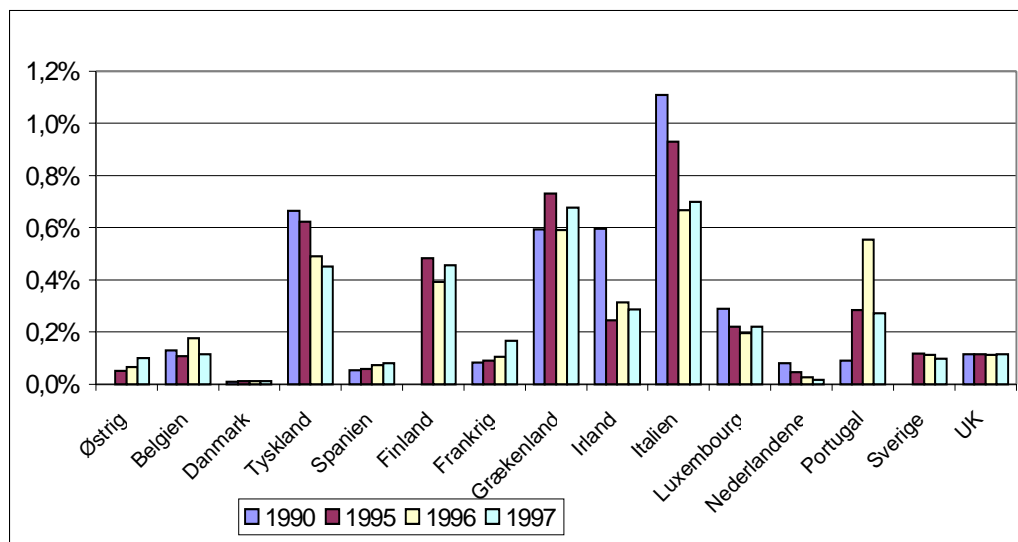
Kilde: Europa-Kommissionen, GD for Konkurrence

Figur 11 - Sektorbestemt statsstøtte i % af BNP

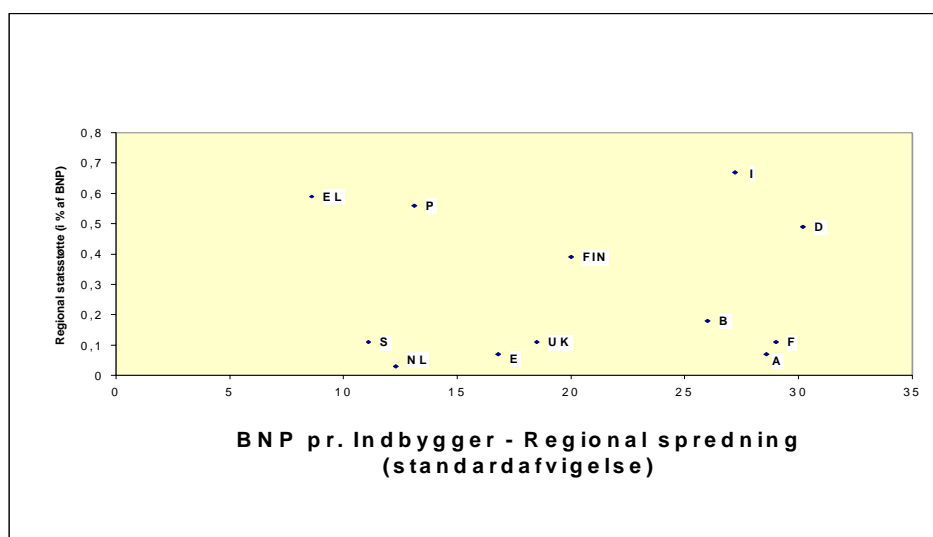
Kilde: Europa-Kommissionen, GD for Konkurrence

Figur 12 - Regional statsstøtte

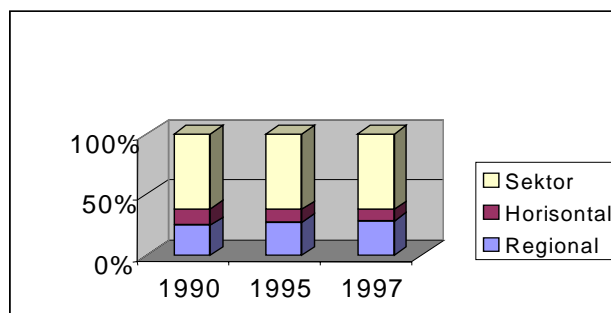
Kilde: Europa-Kommissionen, GD for Konkurrence

Figur 13 - Regional indkomstspredning i medlemsstaterne og anvendelse af regional statsstøtte - 1996

Kilde: Eurostat og GD for Konkurrence

Figur 14 - Samlet statsstøtte i EU fordelt efter formål (i % af det samlede beløb)

Kilde: Europa-Kommissionen, GD for Konkurrence.

Tabel 17 – Ad hoc-statsstøtte til handel med industrivarer, finansielle tjenester og lufttransport

	1992		1993		1994		1995		1996		1997	
	Mio. EUR	% af samlet støtte	Mio. EUR	% af samlet støtte	Mio. EUR	% af samlet støtte	Mio. EUR	% af samlet støtte	Mio. EUR	% af samlet støtte	Mio. EUR	% af samlet støtte
Handel med industrivarer	2422	6	5236	12	4353	11	3352	8	3663	10	3522	10
Treuhand-støtte*	5161	13	8774	20	10918	26	6623	16	4796	13	3602	10
Finansielle tjenester			795		480		2069		2776		3082	
Lufttransport			97		1920		1924		974		805	
I alt	7583		14902		17671		13968		11909		11011	

* Tysk statsstøtte, der gives gennem *Treuhandanstalt* (THA) eller *Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben* (BvS).

Kilde: Europa-Kommissionen, GD for Konkurrence.

Tabel 17a - Ad hoc-statsstøtte og Treuhand-støtte til handel med industrivarer, finansielle tjenester og lufttransport i medlemsstaterne - årlige gennemsnit 1993-1995 og 1995-1997

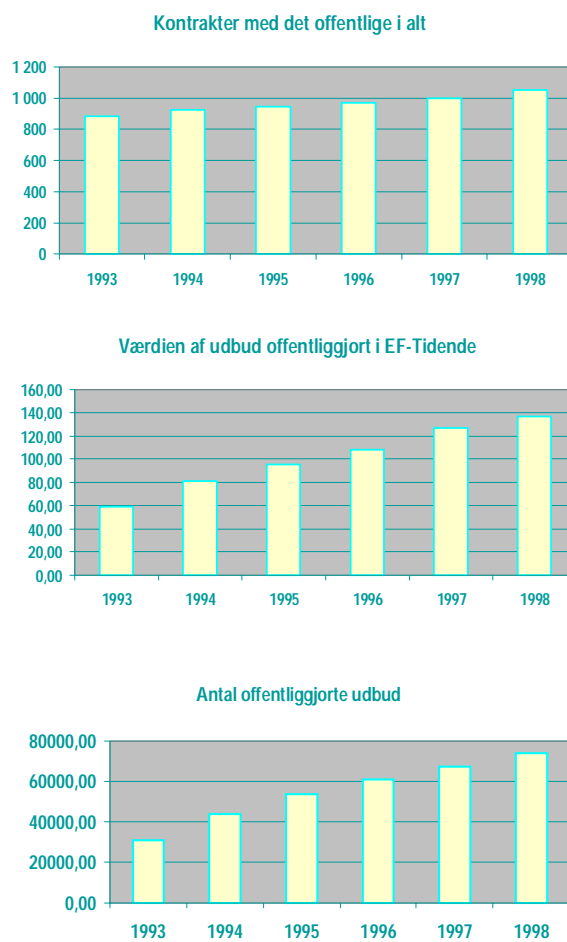
	1993-1995		1995-1997	
	Mio. EUR	i %	Mio. EUR	i %
A	-	-	48	0
B	30		3	0
D	9865	64	5632	45
DK	0	0	0	0
E	726	5	1391	11
EL	100	1	0	0
F	2538	16	3372	27
FIN	-	-	-	-
I	1813	12	1614	13
IRL	75	0	37	0
L	-	-	-	-
NL	40	-	37	-
P	299	2	261	2
S	-	-	-	-
UK	-	-	-	-
EUR-12/15	15487	100	12396	100

Kilde: Europa-Kommissionen, GD for Konkurrence.

FORBEDRING AF MARKEDERNES VIRKEMÅDE

Kontrakter med det offentlige

Figur 15 - EU-tendenser

Kilde: Europa-Kommissionen, DG for Det Indre Marked.

Tabel 18 - Kontrakter med det offentlige i alt (mia. EUR)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998
A	26,33	28,26	28,70	29,33	30,30	33,06
B	15,55	16,49	16,41	15,84	17,29	17,82
D	269,81	280,67	293,81	294,06	281,53	282,53
DK	16,86	18,02	19,65	21,31	22,18	23,31
E	55,42	53,55	53,74	52,78	53,29	56,39
EL	9,95	9,98	11,87	12,60	13,47	14,31
F	124,40	124,34	125,10	124,03	123,17	125,41
FIN	9,91	11,32	12,79	13,33	14,66	14,93
I	103,51	99,73	92,55	103,71	107,51	114,12
IRL	4,80	5,38	5,71	6,02	7,01	7,95
L	1,71	1,67	1,80	1,87	1,84	1,94
NL	31,37	32,38	33,87	34,47	34,76	36,94
P	9,22	9,35	10,14	11,53	13,45	13,91
S	25,19	30,46	30,81	35,95	36,60	34,47
UK	178,19	203,62	205,71	214,35	241,08	276,55
I alt	882,00	925,00	943,00	971,00	998,00	1054,00

Tabel 19 - Værdien af udbud offentliggjort i EF-Tidende (mia. EUR)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998
A	0,05	0,58	1,49	2,50	2,40	2,77
B	1,50	1,71	2,10	2,37	3,38	4,43
D	9,29	13,76	17,10	19,08	20,38	21,54
DK	2,28	3,14	3,67	3,13	3,29	3,52
E	4,37	4,38	5,27	6,79	7,25	7,85
EL	2,74	4,45	4,18	4,78	5,83	6,39
F	8,30	8,96	11,18	14,50	18,00	23,54
FIN	0,02	0,78	1,29	1,55	1,47	1,69
I	7,43	9,26	10,31	11,66	13,95	13,92
IRL	0,68	0,64	0,78	1,21	1,65	1,50
L	0,12	0,09	0,11	0,16	0,21	0,35
NL	2,27	2,87	3,15	3,40	3,74	3,69
P	1,25	1,14	1,81	2,27	2,06	2,16
S	0,21	3,38	4,42	4,76	5,02	5,26
UK	18,43	25,94	28,23	30,03	38,28	38,27
I alt	59,00	81,00	95,00	108,00	127,00	137,00

Tabel 20 - Antal offentliggjorte udbud

	1993	1994	1995	1996	1997	1998
A	60	590	1 378	2 231	2 187	2 488
B	553	711	856	1 109	1 594	2 187
D	7 360	10 554	12 543	14 038	15 190	15 939
DK	859	1 180	1 566	1 298	1 294	1 334
E	1 538	1 863	3 093	4 134	3 980	4 156
EL	922	1 128	1 225	1 352	1 534	1 680
F	5 773	7 106	9 329	12 008	14 985	19 691
FIN	16	468	751	851	822	894
I	4 855	6 647	7 533	7 933	8 445	8 068
IRL	278	379	505	652	750	792
L	86	72	86	107	141	199
NL	627	986	1 115	1 281	1 406	1 379
P	474	667	926	1 138	1 167	1 291
S	122	1 664	2 273	2 327	2 372	2 529
UK	7 340	9 692	10 622	10 568	11 377	11 061
I alt	30 863	43 707	53 801	61 027	67 244	73 688

Kilde: Europa-Kommissionen, GD for Det Indre Marked.

Tabel 21 - Antallet af enheder, der offentliggør bekendtgørelser

	1993	1994	1995	1996	1997	1998
A	45	196	215	236	404	419
B	117	429	623	551	470	527
D	310	2 423	2 727	2 972	2 995	3 114
DK	49	214	338	338	381	396
E	35	264	393	487	547	715
EL	239	1 537	1 988	2 657	3 017	3 186
F	32	114	109	113	123	130
FIN	183	937	1 177	1 229	1 193	1 276
I	13	25	32	34	38	40
IRL	77	331	465	478	509	573
L	64	166	286	373	314	413
NL	148	171	170	203	223	236
P	n/a	129	254	236	274	270
S	n/a	612	665	596	542	606
UK	802	1 640	1 607	1 702	1 720	1 694
I alt	2 115	9 189	11 049	12 203	12 750	13 595

Kilde: Europa-Kommissionen, GD for Det Indre Marked.

FREMME AF ØKONOMISKE REFORMER I DET INDRE MARKED FOR TJENESTEYDELSER – Åbning og integration af markeder for tjenesteydelser - Offentlige tjenesteydelser

Table 22.a - Gennemførelse af direktiverne om harmonisering og forsyningspligtigheder inden for telekommunikation

Land	ONP-rammer		Faste kredsløb		Ny taletelefoni	Tilladelser	Samtrafik	Nummerering	Databeskyttelse	Forsyningspligtigheder
	90/387/EØF	Ændret ved 97/51/EF	92/44/EØF	Ændret ved 97/51/EF	98/10/EF	97/13/EF	97/33/EF	98/61/EF til ændring af 97/33/EF	97/66/EF	
A	MG	DG	MG	MG	MG	MG	MG	MG	MG	Ingen finansieringsordning
B	MG	MG	DG	DG	DG	DG	1	MG	DG	Kongelig anordning, der skal vedtages ultimo 1999.
D	MG	MG	MG	MG	MG	MG	MG	MG	MG	Ingen finansieringsordning. Stor forbrugertilfredshed
DK	MG	MG	MG	MG	MG	MG	MG	MG	DG	Ingen fælles finansieringsordning
E	MG	MG	MG	MG	MG	MG	MG	MG	MG	Finansieringsordninger oprettet i 1998
EL	MG	1	MG	1	1	1	1	1	IG	Ingen finansieringsordning
F	MG	MG	MG	MG	MG	MG	MG	DG	DG	Nyankomme på markedet skal bidrage til at finansiere forsyningspligtighederne
FIN	MG	MG	MG	MG	MG	MG	MG	DG	MG	Ingen fælles finansieringsordning
I	MG	MG	MG	IG	IG ³	DG	MG	DG	MG	Årlig vurdering af behovet for at dele omkostningerne
IRL	MG	MG	MG	MG	MG	MG	MG	MG	IG	Endnu ingen finansieringsordning
L	MG	DG	DG	MG	DG	MG	DG	MG	IG	Ingen fælles finansieringsordning
NL	MG	MG	MG	MG	MG	MG	MG	MG	DG	Ingen fælles finansieringsordning
P	MG	1	1	1	DG	MG	MG	MG	MG	Mulighed for at dele omkostningerne til forsyningspligtigheder
S	MG	MG	MG	MG	MG	MG	MG	MG	MG	Ingen planer om fælles finansieringsordning
UK	MG	MG	MG	MG	MG	MG	MG	2	DG	2 udbydere af forsyningspligtigheder. Intet behov for at dele omkostningerne. Tjeneste af høj kvalitet

DG: Delvis gennemførelse; MG: Materiel gennemførelse; IG: Ikke gennemført

¹ Den nyeste lovgivning er ved at blive gennemgået; ² Anmodning om udsættelse af gennemførelsen; ³ Materiel gennemførelse af det tidligere direktiv om taletelefoni 95/62/EF.

Kilde: Femte rapport om gennemførelsen af lovpakken for teleområdet.

Tabel 22.b – Telekommunikation: Markedsstruktur og -effektivitet

	Lokale opkald		Langdistance opkald		Internationale opkald		Digitalt mobilmarked	
	De etablerede selskabers anslåede markedsandel Første halvår 1999	Antal operatører ⁽¹⁾ 1999	De etablerede selskabers anslåede markedsandel Første halvår 1999	Antal operatører ⁽¹⁾ 1999	De etablerede selskabers anslåede markedsandel Første halvår 1999	Antal operatører ⁽¹⁾ 1999	De førende operatørers markedsandel (anslået) 1998	Antal operatører 1999
A	90-95 ⁽⁷⁾	20	90-95	20	90-95	20	69	4
B	95-100 ⁽²⁾⁽³⁾	7	95-100 ⁽⁴⁾⁽²⁾	10	90-95 ⁽¹¹⁾⁽²⁾	9	72	3
D	95-100 ⁽⁵⁾	22	60-65	47	60-65	47	46	4
DK	90-95 ⁽³⁾⁽⁴⁾	11	90-95 ⁽⁴⁾	11	60-65 ⁽¹¹⁾	11	53	4
E	95-100 ⁽³⁾	26	95-100 ⁽⁴⁾	10	90-95 ⁽¹¹⁾	10	65	3
EL	100 ⁽⁷⁾	1 ⁽¹⁰⁾	100	1 ⁽¹⁰⁾	100	1 ⁽¹⁰⁾	57	3
F	95-100 ⁽²⁾⁽⁶⁾	8	95-100 ⁽⁴⁾⁽²⁾	31	95-100 ⁽¹¹⁾⁽²⁾	31	51	3
FIN	65-70 ⁽³⁾⁽⁹⁾	61	65-70 ⁽⁴⁾⁽⁹⁾	19	85-90 ⁽¹¹⁾⁽⁹⁾	14	NA	4
I	100 ⁽⁷⁾	1	90-95	12	95-99	12	66	4
IRL	100 ⁽⁵⁾	5	95-100	6	95-100	8	60	2
L	100 ⁽⁷⁾	2	100	6	95-100	7	100	2
NL	95-100 ⁽⁴⁾⁽⁷⁾	2	85-90	24	70-75	24	64	5
P	100 ⁽⁷⁾	1 ⁽¹⁰⁾	100	1 ⁽¹⁰⁾	100	1 ⁽¹⁰⁾	50	3
S	95-100 ⁽³⁾	22 ⁽⁸⁾	95-100 ⁽⁴⁾	22 ⁽⁸⁾	60-65 ⁽¹¹⁾	22	49	4
UK	80-85 ⁽³⁾	36	80-85 ⁽⁴⁾	26	50-55 ⁽¹¹⁾	66	34	4

(1) Faktisk udbud

(6) Fra 31. december 1998

(2) Tal for markederne for lokale og langdistanceopkald samlet. Markedsandelen for lokale opkald er sandsynligvis højere

(7) Detailindtægter pr. 30.6.1999

(3) Detailindtægter pr. 31.12.1998.

(8) For Sverige anslås tallene for de operatører, som udbyder taletelefoni, ud fra det samlede antal aftaler om sammenkobling (der allerede er indgået eller forhandles)

(4) Anslået

(9) For Finland dækker tallene Sonera og Finnet-gruppens samlede markedsandel

(5) Samtaleminutter pr. 30.6.1999

(10) Portugal og Grækenland har siden januar 2000 dispensation for liberalisering

(11) 1998-tal

Kilde: Europa-Kommissionen, fjerde og femte rapport om gennemførelsen af EU's lovpakke for telekommunikation

Tabel 22.b – Telekommunikation: Markedsstruktur og -effektivitet (fortsat)

	Årligt gennemsnitsforbrug efter forbrugertype (EU-15=100)				Priser i 1999 og variation siden 1997						Samtrafik mellem de etablerede selskabers faste kredsløb (50 km) - index (EU-15=100)		Kvalitet ⁽⁴⁾	
	Privatkunder		Erhvervs-kunde		Lokale opkald (3km)		Nationale opkald (200 km)		Internationale opkald til USA (10')		National 64 Kb/s.	National 2 Mb/s.	Antal registrerede fejl pr. tilkobling ⁽¹⁾	Fakturerings-nøjagtighed ⁽⁹⁾
	1999	%99/98	1999	%99/98	10 min	%99/97	10 min	%99/97	10 min	%99/97	1999	1999		
A	120	14%	138	17%	205	66%	155	-40%	148	-34%	122	99	0,062 (3)	0,6 (5)(3)
B	112	9%	111	12%	126	11%	117	-22%	145	-20%	120	125	0,0469 (3)	0,074 (3)
D	85	-8%	96	-8%	110	1%	125	-35%	60	-67%	108	104	Intet	Intet
DK	76	10%	57	11%	104	-9%	43	-35%	115	-29%	54	64	Intet	Intet
E	136	-9%	153	-11%	80	59%	178	-18%	110	-27%	121	165	0,0132 ⁽⁷⁾	1,3 (7)
EL	115	-10%	116	-10%	56	24%	197	-28%	148	-20%	137	137	0,279 (3)	0,074 (3)
F	88	-10%	90	-18%	108	-6%	103	-28%	74	-55%	107	88	0,064 (3)	9,2 (3)
FIN	85	6%	70	6%	53	-1%	58	2%	138	-33%	NA	31	0,084 (3)	3,9 (3)
I	102	7%	115	3%	60	0%	114	-28%	88	-50%	120	154	0,156 / 0,168 ⁽¹⁰⁾	0,053 / 0,04 (10)(5)
IRL	117	8%	106	-3%	124	-21%	85	-57%	71	-40%	85	107	0,12 ⁽⁸⁾	5 (8)
L	68	16%	52	19%	95	0%	25	0%	67	-63%	45	80	Intet	0,5 ⁽⁶⁾
NL	86	1%	73	5%	81	-6%	43	-33%	22	-89%	127	124	0,027 (3)	Intet
P	153	-7%	163	-6%	68	-1%	145	-34%	103	-49%	79	87	0,052 ⁽⁶⁾	0,4 ⁽⁶⁾
S	69	11%	60	19%	78	13%	32	-40%	125	-2%	61	54	Intet	Intet
UK	88	6%	100	10%	151	4%	80	-6%	86	4%	114	82	0,0385 ⁽¹⁰⁾	Intet
EU	100	1%	100	0%	100	7%	100	-31%	100	0	100	100		

(1) Antal registrerede reelle fejl

(2) Kilde: Eurodata-undersøgelse foretaget for Europa-Kommissionen. De amerikanske takster gælder kun Ninex-Bell Atlantic. Taksterne tager ikke højde for særlige rabatordninger. For yderligere detaljer om disse tal henvises til den femte rapport, s. 195 ff.

(3) 1998

(4) Tallene kan ikke sammenlignes landene imellem.

(5) Antal ændrede regninger pr. 1 000 regninger.

(6) Januar-juni 1999

(7) Juni 1999

(8) Januar-november 1998

(9) Antal klager pr. 1 000 regninger.

(10) Januar-juni 1998/juli-december 1998.

Kilde: Europa-Kommissionen, fjerde og femte rapport om gennemførelsen af EU's lovpakke for telekommunikation.

Tabel 23.a - Direktiv 96/92/EF: Status over medlemsstaternes regelværk og fremtidig markedsstruktur

	Direktivets gennemførelsesgrad	System for gennemførelse	Kalender for gennemførelse af liberalisering				Adgang til netværk	Særskilt takstfastsættelse	Forpligtelse til offentlig tjeneste	Strandede omkostninger eller overgangsordninger
			Forbrugers eller udbyders minimumsstørrelse – Markedsandel							
			1999	2000	2002	Senere				
A	Gennemført	Tilladelse	40 GWh-26,7%	20 GWh-31%	Alle udbydere	9 GWh-50%: 2003	Lovb. TPA	Lovb. ad. TSO ²³	Ja	Ja
B	Gennemført	Tilladel./udbud	-	100 GWh-33%			Alle i 2010	Lovb. TPA	Lovb. ad. TSO	Ja
DK	Gennemført	Tilladelse	100 GWh-90%	1 GWh ²⁰		Alle i 2003	Lovb. TPA ²²	Lovb. ad. TSO ¹	Ja	Ja
FIN	Gennemført	Tilladelse	100%				Lovb. TPA	Lovb. ad. TSO	Ja	Nej
F	Not transp.	Tilladel./udbud	100 GWh-22%	20 GWh-31%			Lovb. TPA	Ind. ledet TSO	Ja	Ja
D	Gennemført	Tilladelse	100%				Aftb. TPA	Ind. ledet TSO	Ja	Ja
EL	2 års udsætt.	Tilladelse	-	100 GWh-23% ²¹			Aftb. TPA	Lovb. ad. TSO	Eventuelt	Ja
IRL	1 års udsætt.	Tilladelse	-	4 GWh-28%		32% i 2003	Lovb. TPA		Skal defineres	Ja
I	Gennemført	Tilladelse	30 GWh-30%	20 GWh-35%	9 GWh-40%		Lovb. TPA	Lovb. ad. TSO	Ja	Ja
L	Ikke gennemf.	Tilladelse	45%				Lovb. TPA	Ingen TSO ²⁴	Ja	Ja
NL	Gennemført	Tilladelse	20 GWh-33%		66%	Alle i 2003	Lovb. TPA	Lovb. ad. TSO	Ja	Ja
P	Gennemført	Tilladel./udbud	9 GWh ¹⁹ -27%				Lovb. TPA	Lovb. ad. TSO	Ja	Ja
E	Gennemført	Tilladelse	1 GWh-46%			Alle i 2007	Lovb. TPA	Lovb. ad. TSO	Ja	Ja
S	Gennemført	Tilladelse	100%				Lovb. TPA	Lovb. ad. TSO	Ja	Nej
UK	Gennemført	Tilladelse	100%				Lovb. TPA	Lovb. ad. TSO ¹	Ja	Ja

Kilde: Europa-Kommissionen, DG for Energi og Transport

TPA: TredjePartsAdgang (Aftb.: aftalebaseret, Lovb.: lovbestemt); TSO: TransmissionsSystemOperatører (Lovb. ad.: lovbestemt adskillelse, Ind. ledet: individuelt ledet)

¹⁹ + 8% af distributionen for at opnå en liberalisering af markedet på 27%.

²⁰ Inden udgangen af 2000.

²¹ 19.2.2001.

²² Fra 1.1.2000.

²³ Kun i visse dele af landet, mens TSO i andre dele af landet ikke er separate enheder, men enheder, der ledes individuelt.

²⁴ Luxembourgs elektricitetsnet betragtes som et distributionsnet.

Tabel 23.b - Elektricitetsmarkedet: priser afhængig af forbrugertype 1996-1999

	PRIVATKUNDER							
	Årligt forbrug < 1200 kWh.				Årligt forbrug < 7500 kWh.			
	1999 pris (med afgifter) EU=100	1999 pris (uden afgifter) EU=100	1999 afgift som % af afgiftsfri pris	%-forskel 99/96 (uden afgifter)	1999 pris (med afgifter) EU=100	1999 pris (uden afgifter) EU=100	1999 afgift som % af afgiftsfri pris	%-forskel 99/96 (uden afgifter)
A	102	101	27	-4	108	111	29	-5
B	136	139	22	-6	113	121	23	-3
D	130	138	17	-5	120	134	17	-3
DK	155	86	124	9	148	66	196	3
E	99	102	22	-15	89	96	22	-15
EL	54	63	8	2	65	79	8	-10
F	101	98	29	-5	100	103	28	-7
FIN	78	73	32	-14	65	62	38	-17
I	48	45	31	-5	166	160	36	4
IRL	88	97	12	10	73	71	35	-9
L	117	138	6	-1	95	118	6	-1
NL	93	92	26	-6	104	93	47	-15
P	101	119	5	-5	96	120	5	-5
S	100	90	39	Intet	79	71	48	Intet
UK	98	118	4	11	79	96	7	7
EU	100	100	25	-4	100	100	31	-7

Kilde: Eurostat.

Table 23.b: Electricity market: prices dependent on user type 1996-1999 (continued)

	ERhvervskunder											
	Årligt forbrug < 50000 kWh.				Årligt forbrug < 2 mill. kWh.				Årligt forbrug < 50 mill kWh.			
	1999 pris (med afgifter) EU=100	1999 pris (uden afgifter) EU=100	1999 afgift som % af afgiftsfri pris	%- forskelle 99/96 (uden afgifter)	1999 pris (med afgifter) EU=100	1999 pris (uden afgifter) EU=100	1999 afgift som % af afgiftsfri pris	%- forskelle 99/96 (uden afgifter)	1999 pris (med afgifter) EU=100	1999 pris (uden afgifter) EU=100	1999 afgift som % af afgiftsfri pris	%- forskelle 99/96 (uden afgifter)
A	158	154	26	-7	133	125	31	-6	129	118	36	-18
B	140	141	21	0	118	121	21	-5	99	102	21	-8
D	146	140	28	-17	121	130	16	-13	132	142	16	-11
DK	73	50	79	2	118	79	84	3	139	90	91	1
E	92	93	22	-20	101	102	22	-18	109	111	22	-18
EL	72	82	8	2	83	96	8	2	84	97	8	2
F	84	85	21	-13	90	95	16	-11	92	98	17	-10
FIN	57	53	31	-16	70	64	36	-19	67	59	41	-37
I	119	107	36	3	133	106	55	1	117	104	40	0
IRL	110	120	13	3	98	108	12	8	102	112	13	8
L	114	132	6	-1	103	120	6	-1	88	103	6	-3
NL	99	88	38	-3	91	94	20	-6	101	107	18	-2
P	85	100	5	-14	90	106	5	-15	84	99	5	-18
S	61	60	25	-10	58	57	25	-16	58	58	25	-14
UK	90	94	18	1	93	98	18	10	Intet	Intet	Intet	Intet
EU	100	100	23	-6	100	100	24	-6	100	100	24	-10

Kilde: Eurostat.

Tabel 24.a – Lufttransport af passagerer: markedsstruktur

	Markedsandele								Markedsadgang og -udgang					
	Første udbyder i % af markedet				Anden udbyder i % af markedet				Nyankomme			Lukning		
	Frekvens		DPK		Frekvens		DPK							
	1992	1997	1992	1997	1992	1997	1992	1997	1993	1996 I alt		1993	1996 I alt	
A	43,3	64,9	46	48	0	8,7	0	48	0	2	2	0	1	1
B	48	52,9	43	53	0	2,6	0	4	4	3	7	2	0	2
D	49,1	43,9	55	31	6,3	9,6	0	4	8	11	19	4	9	13
DK	44,6	37,6	55	49	24	24,3	8	13	1	3	4	1	4	5
E	79,9	49,6	65,9	42,3	0	11,4	0	8	4	8	12	1	4	5
EL	0	0	0	0	0	0	0	0	1	5	6	1	2	3
F	44,5	33,5	67,5	48,5	4,7	5,9	1	4	7	7	14	11	14	25
FIN	71	76,2	79	71	0	9,3	0	1	1	0	1	1	2	3
I	61	48,7	65,2	50	10,9	10,3	10	10	4	12	16	2	4	6
IRL	67,3	39,1	62	42	15,2	21,7	13	25	2	2	4	0	1	1
L	0	0	62	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
NL	55	42	56	49	2,1	4,5	0,3	0,5	2	4	6	2	3	5
P	Intet	Intet	Intet	Intet	Intet	Intet	Intet	Intet	0	1	1	1	0	1
S	0	0	0	0	0	0	0	0	9	5	14	8	3	11
UK	23,5	40,4	38	44	8,9	9,1	9	9	21	12	33	10	11	21
EU									64	75	139	44	58	102

Kilde: Europa-Kommissionen, GD for Energi og Transport

DPK = Disponible pladser/km

Tabel 24.b - Markedseffektivitet - Gennemsnitstakst fra de vigtigste lufthavne i hovedstæderne (EUR pr. km) - juli 1997

	Business				Economy				Tilbud			
	Ruter med 1 udbyder	Ruter med 2 udbydere	Ruter med 3 udbydere	Ruter med 4 udbydere	Ruter med 1 udbyder	Ruter med 2 udbydere	Ruter med 3 udbydere	Ruter med 4 udbydere	Ruter med 1 udbyder	Ruter med 2 udbydere	Ruter med 3 udbydere	Ruter med 4 udbydere
A	0,51	0,53	0,51	0,61	0,55	0,50	0,52	0,68	0,21	0,21	0,22	0,32
B	0,51	0,58	0,52	Intet	0,51	0,52	0,39	Intet	0,22	0,21	0,12	Intet
D	0,57	0,47	0,34	0,28	0,57	0,46	0,34	0,29	0,27	0,20	0,15	0,11
DK	0,75	0,43	0,44	0,42	0,67	0,43	0,39	0,37	0,24	0,16	0,18	0,17
E	0,32	0,33	0,27	0,21	0,30	0,31	0,25	0,19	0,16	0,14	0,14	0,10
EL	0,21	0,25	0,25	0,23	0,21	0,21	0,19	0,20	0,15	0,11	0,11	0,10
F	0,51	0,54	0,53	Intet	0,47	0,50	0,46	Intet	0,20	0,21	0,18	Intet
FIN	Intet	Intet	Intet	Intet	Intet	Intet	Intet	Intet	Intet	Intet	Intet	Intet
I	0,33	0,34	0,41	Intet	0,32	0,32	0,33	Intet	0,15	0,14	0,14	Intet
IRL	0,48	0,49	0,52	Intet	0,38	0,41	0,43	Intet	0,21	0,19	0,20	Intet
L	0,57	0,34	Intet	Intet	0,51	0,29	Intet	Intet	0,24	0,13	Intet	Intet
NL	0,51	0,48	0,49	0,49	0,49	0,46	0,43	0,47	0,28	0,21	0,20	0,26
P	0,25	0,28	0,29	0,28	0,21	0,25	0,27	0,28	0,11	0,11	0,16	0,15
S	0,43	0,41	0,48	0,43	0,42	0,42	0,43	0,37	0,12	0,15	0,17	0,16
UK	0,44	0,42	0,46	0,80	0,41	0,38	0,40	0,62	0,23	0,18	0,17	0,21

Kilde: Europa-Kommissionen, GD for Energi og Transport.

Tabel 25 – Posttjenester

Medlemsstat	Gennemførelse af direktiv 97/67/EF	Udbyder af forsyningspligtigheder	Omsætning 1998	Beskæftigelse 1998*	Tjenestekvalitet	Priser - brev 20g***	Postkontorer	Antal indenlandske forsendelser
			mio. EUR	Antal ansatte**	E+1 i %	EUR	Antal	(mio.)
A	Delvis	PTA	1438	38271	NA	0,51	2436	2868
B	Fuldstændig	LA POSTE	1723	41637	84,2	0,42	1400	3319
D	Delvis	DEUTSCHE POST	14668	253000	94,4	0,56	14500	20000
DK	Fuldstændig	POST DANEMARK	1358	25485	94,5	0,54	1169	1685
E	Delvis	CORREOS Y TELEGRAFOS	1135	64896	60,9	0,21	4093	4227
EL	Fuldstændig	ELTA	254	11135	NA	0,30	1225	na
F	Fuldstændig	LA POSTE	14239	287348	76,4	0,46	17038	25127
FIN	Fuldstændig	POST FINLAND	1002	26448	94,0	0,59	1601	1541
I	Fuldstændig	POSTE ITALIANE	6014	181262	NA	0,62	13967	5527
IRL	Ej gennemført	AN POST	494	8647	84,5	0,38	1912	556
L	Ej gennemført	PTT LUXEMBOURG	396	1696	NA	0,40	106	106
NL	Delvis	TNT-POST GROUP	7409	58209	94,0	0,36	2387	6710
P	Delvis	CORREIOS	519	16348	96,6	0,40	3712	1100
S	Fuldstændig	SWEDEN POST	2709	51793	97,3	0,58	1800	na
UK	Fuldstændig	THE POST OFFICE	10902	212500	91,1	0,40	18760	18090

* Italien 1997

** Danmark (fuldtidsækvivalenter)

***Italien og Portugal, prioriteret post

Kilde: Europa-Kommissionen, GD for Det Indre Marked.

Finansielle tjenesteydelser

Tabel 26 - Koncentrationsindeks for fem store banker i de største lande (1998)

D	39,10
E	58,2
F	47,63
I	58,17
UK	54,67
EU	13,05
Japan	36,37
USA	30,83

Kilde: Undersøgelse foretaget af City University og London Economics og tal fra IBCA-databasen.

Tabel 27 - EU-bankernes rentabilitet (% af samlede aktiver) 1991-1998

	Germany		Spain		France		Italy		UK		Other EU countries	
	1991-94	1995-98	1991-94	1995-98	1991-94	1995-98	1991-94	1995-98	1991-94	1995-98	1991-94	1995-98
Profit before tax	0.6	0.5	0.9	1.0	0.3	0.4	0.6	0.6	0.8	1.2	0.4	0.7
Net interest income	2.0	1.6	3.1	2.7	2.0	1.5	2.7	2.6	2.3	2.2	1.8	1.6
Non-interest income	0.6	0.6	1.0	1.1	0.8	1.0	1.1	1.3	1.3	1.1	0.7	0.9
Operating expenses	-1.7	-1.4	-2.7	-2.5	-2.1	-1.8	-2.7	-2.7	-2.4	-2.1	-1.6	-1.6
Loan loss provisions and other items	-0.3	-0.3	-0.5	-0.3	-0.5	-0.2	-0.5	-0.6	-0.3	0.0	-0.5	-0.2

Kilde: Undersøgelse foretaget af City University og London Economics og tal fra IBCA-databasen

Tabel 28 - Fordeling af bankfusioner i EU efter type

Land	Indenlandsk-Indenlandsk	Udenlandsk-Indenlandsk	Indenlandsk-Udenlandsk	Antal
A	100	0	0	2
B	67	33	0	3
D	82	11	7	28
DK	0	67	33	3
E	81	0	19	16
EL	100	0	0	2
F	88	0	13	8
FIN	100	0	0	1
I	90	10	0	10
IRL	100	0	0	1
L	0	0	100	3
NL	50	25	25	4
P	33	67	0	3
S	50	25	25	4
UK	86	14	0	7

Kilde: Undersøgelse foretaget af City University og London Economics og oplysninger fra Thompson Securities.

Forbedring af reglerne for tjenesteydelser *Distribution*

Tabel 29 – Åbningstider

	Mandag-fredag	Lørdag	Søndag	Bemærkninger
A	6.00-19.30	6.00-17.00	Lukket (undtagelse for familieføretagender)	Max. 66 timer om ugen
B	5.00-20.00 - 5.00-21.00 (fredag)	5.00-20.00	Lukket 24 timer om ugen	
D	6.00-20.00	6.00-16.00	Lukket	
DK	Mulighed for åbning fra mandag 6.00 til lørdag 17.00		Lukket	
E	0.00-24.00	0.00-24.00	Max. 8 timer	Max. 72 timer om ugen
EL	6.00-20.00 (vinter) 6.00-21.00 (sommer)	6.00-18.00	Lukket	
F			Lukket	Lukket 24 timer om ugen
FIN	7.00-21.00	7.00-18.00	12.00-21.00	
I	7.00-22.00 (lukket 13.00 en gang om ugen)		Lukket (undtagen december og 8 søndage om året)	
IRL	Ingen begrænsninger, undtagen lukning 13.00 en gang om ugen		Lukket	
L	6.00-20.00	6.00-16.00	6.00-13.00	Max. 13 timer om dagen
NL	6.00-22.00	6.00-22.00	Åben 12 søndage om året	
P	6.00-24.00	6.00-24.00	8.00-13.00	
S	0.00-24.00	0.00-24.00	0.00-24.00	
UK	0.00-24.00	0.00-24.00	10.00-18.00	

Kilde: Instituto de Empresa - "Los Horarios comerciales en la Union Europea" - 1999.

Tabel 30 - Opførelse af lavprisvarehuse og supermarkeder

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
D	459	139	119	50	15	59	94	34
F	8	46	48	53	39	37	21	19
I	19	20	31	23	18	16	21	21
UK	89	65	64	74	45	44	37	21

Kilde: Pellegrini - "Regulation and the Retail Trade" – Mimeo.

Tabel 31 - Detaildistributionens struktur og rentabilitet i EU

	Koncentration (markedsandel for de fem ledende grupper inden for distribution af levnedsmidler)	Antal virksomheder (1 000)		Gennemsnits- størrelse (antal ansatte pr. enhed)		Rentabilitet (omsætning pr. ansat) (1 000 EUR)	
		1997	1991	1996	1991	1996	1991
Østrig	68		38,9	:	6,6	:	128,4
Belgien	66	123	:	1,5		218	158
Danmark	76	30,1	31,7	6,6	6,1	117	126
Tyskland	61	422	294 ⁽¹⁾	5,2	9,2	118	118
Spanien	50	454	:	2,2		76	:
Finland	89		23,6				184,5
Frankrig	61	399	392	4,7	3,7	141	174
Grækenland	38	185	:	1,6		:	:
Irland	54	20,9	20,7	5,2	6,4	98	101
Italien	25	536	708	3,5	2,1	124	108
Luxembourg	93	3,5	3,2	5,2	5,5	193	149
Nederlandene	68	98,1	86	6,7	6,5	99	93
Portugal	52	132	118	1,1	3,1	:	74
Sverige	95		55	:	:	:	
UK	57	265	207	8,8	:	115	

(1): Eksklusive reparation af personlige artikler og husstandsartikler.

Kilde: Eurostat.